

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti stran
Din 500.—, 1/4 strani Din 250.—,
1/8 str. Din 125.—. Mali oglasa-
si vsaka beseda Din 120.

Dva nova zakona.

Sedanja vlada, ki ima cilj, da iz temelja preuredi razmere v državi, razvija veliko delavnost. V poedinih ministrstvih se pripravljajo zakoni, ki bodo prinesli določila in predpise za vse pango javnega in družbenega življenja. Dne 14. marca se sestane vrhovni zakonodajni svet, ki je prideljen predsedništvu vlade, da izreče svojo sodbo o predloženih mu zakonskih načrtih. Zadnje dni sta izšla dva zakona, o kojih vsebi ni je treba obvestiti čitatelje.

Razširjenje zakona o zaščiti države.

Na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev je Nj. Vel. kralj 1. marca podpisal zakon o spremembi in spopolnitvi zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi od 6. januarja 1929. Po členu 2. tega zakona pridejo kot člani 3., 4., 5. in 6. te določbe:

Čl. 3. Kdor s pisanjem, tiskanjem, objavljanjem ali razpečevanjem knjig, novin, lepakov, objav in slik, ali na kak drug način vrši propagando ali stremi za tem, da se ustvari prepričanje ali razpoloženje pri drugih, da bi se nekateri deli kraljevine SHS oddvojili iz celote kot samostojna država, ali da bi se spojili s kako drugo državo, ali da bi se izpremenila sedanja državna ureditev ali da se izpremeni politični ali socialni red v državi, se kaznuje s težko ječo do petih let, v kolikor tako dejanje ne spada pod točko 1. čl. 1 tega zakona.

Čl. 4. Kdor s pisanjem, tiskanjem, razpečevanjem spisov ali slik vobče ali drugače iznaša ali prenaša lažnjive trditve v namezu, da izpostavlja zasmehu ali preziranju državne ustanove, zakone, uredbe ali kake oblasti ali političen ali socialen red v državi, ali kdor na omenjeni način kaj iznaša ali razširja v namenu, da povzroči nerazpoloženje proti državnim ustanovam, zakonom, uredbam ali naredbam oblasti ali proti političnemu ali socialnemu redu v državi, se kaznuje z zaporom do enega leta ali globo do 20.000 Din.

Čl. 5. Kdor s tiskom ali na kak drug način izraža k razdoru, ali kdor na isti način izziva razpoloženje za plemensko razdvojenost ali plemenski razdor, se kaznuje z zaporom do enega leta ali z globo do 10.000 Din.

Čl. 6. Kdor na način, omenjen v čl. 5., vrši propagando ali ustvarja razpoloženje, da se državne ali samoupravne oblasti ovirajo v izvrševanju njihovih na-

log ali sploh v njihovem delovanju, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev ali z globo do 6000 Din.

Odstavek 3. čl. 4. se izpremeni in se glasi: Kdor postane ali ostane član takega društva ali take politične stranke, ali ga podpira ali kdor s tiskom ali drugače kaj stori, kar kaže nepriznanje naredb oblasti, izdanih po 1. odstavku tega člena, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in globo do 6000 Din.

Za postopanje o kaznivih dejanjih iz novega člena 3. je pristojno državno sodišče za zaščito države, za dejanja iz novih členov 4., 5. in 6. pa so pristojna redna sodišča.

Nov zakon o pokojninah in odpravninah državnih nameščenecv.

Istega dne 1. marca je Nj. Vel. kralj podpisal na predlog ministra pravde tale zakon:

§ 1. Uradniki in ostali uslužbenci civilnega reda ter uslužbenci državnih prometnih ustanov dobe pravico na osebno pokojnino, ko dovrše 10 let efektivne službe v aktivni državni službi ali v službi državnih prometnih ustanov. V ta čas se ne računa doba, ki so jo prebili v državni službi ali v službi državnih prometnih ustanov kot pogodbeni uradniki ali dnevničarji. Po desetih letih efektivne državne službe jim pripada na ime osebne pokojnine 50% osnovne pokojnine. Za vsako nadaljno leto, ki se šteje v pokojnino, se računa 2%, tako da dobe s 35 leti celo pokojnino. Uslužbenci prometnih ustanov, naštetih v čl. 125. zakona o prometnem osebju, dobe po desetih letih za vsako nadaljno leto 2½%, tako da dobe s 30 leti celo pokojnino, a onim, ki so naštetih v čl. 120 zakona o prometnem osebju, pripada po desetih letih za vsako nadaljno leto, ki ga prevedejo v drž. službi, omenjeni v čl. 26 istega zakona 3.333 odstotkov pokojnine, tako da dobe s 25 leti celo pokojnino. Začeta druga polovica leta se računa kot celo leto.

§ 2. V slučaju odpusta iz državne službe, odnosno iz službe pri državnih prometnih ustanovah, pripada uslužben-

cem, ki imajo najmanj eno leto efektivne aktivne službe, na ime odpravnine (odpustnine) enomesečna plača (redna plača in draginjska doklada). Uslužbeni, ki imajo nad eno leto efektivne državne službe, pa še niso pridobili pravice na osebno pokojnino, dobe za vsaki nadaljni dve leti neprekidne državne službe, odnosno službe pri državnih prometnih ustanovah, po eno mesečno pristojbino, tako da se začeto peto dvoletje smatra za celo. Celokupna svota odpravnine ne sme v nobenem slučaju presežati šestmesečnih dohodkov. Za odpravnino se računa tudi doba, ki jo je prebil uslužbenec v državni službi neposredno pred stalnim nameščenjem kot pogodbeni uradnik ali dnevničar.

§ 3. Pogodbeni uradniki in dnevničarji, ki so bili v državni službi ali v službi državnih prometnih ustanov nepretrgoma najmanj eno leto, dobe pri odpustu na ime odpravnine enomesečno plačo. Ako so prebili v državni službi najmanj pet let, dobe na ime odpravnine dvomesečno plačo, če pa so bili v državni službi nad pet let, pa trimesečno plačo, v kolikor glede pogodbenih uradnikov ni bilo drugače določeno v pogodbi. V ta čas se računa tudi doba, prevedena neposredno pred tem v državni službi. Državni upokojenci, ki so v državni službi kot pogodbeni uradniki ali dnevničarji, nimajo pravice na odpravnino.

§ 4. Odpravnina se izplača v mesečnih zneskih prvega naslednjega meseca po odpustu in sicer tako, da se vsakega prvega izplača po enomesečna plača do končnega odplačila celokupne odpravnine. V slučaju smrti se izplača odpravnina osebam, ki imajo po zakonu pravico do rodbinske pokojnine.

§ 5. Na odpravnino nimajo pravice oni državni uslužbenci, ki so odpuščeni kazenskim potom.

§ 6. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko se objavi v »Službenih Novinah«. Odredbe čl. 1 dobe obvezno moč z istim dnem ter prenehajo obenem veljati odredbe § 336 finančnega zakona za leto 1928-29, kakor tudi odredbe zakona o državnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in odredbe zakona o prometnem osebju, ki so v nasprotju z določbami tega zakona. Členi 2., 3., 4. in 5. tega zakona dobe obvezno moč od 6. jan. 1929.

Če so socialni demokratje na vladi.

Socialni demokratje so ljudje brezobzirne sodbe in obsodbe. Z največjo strogostjo presojujejo in obsojajo obstoječi gospodarski in družbeni red na svetu

in način življenja, ki je združen s tem redom. Ko pa pridejo na vlado, uživajo sami sadove kapitalističnega reda, katerega teoretično (mišljensko) napada-

jo, ter živijo na isti način, kakor kapitalistični krogi. Dokler so v opoziciji, napadajo njihovi voditelji in agitatorji visoke dnevnice in plače poslancev, ministrov in sploh tistih, ki opraljšajo javne službe, kažoč na bedo delavcev ter nižjih nameščencev. Ko pa pridejo na vlado, pa kaj radi pozabijo na to bedo, izkoriščajo za sebe ugoden položaj ter prejemajo visoke dnevnice in plače.

To se sedaj dogaja na Nemškem, kjer so socialni demokratje ne samo na vladi, marveč imajo vsled svojega števila odločujoč vpliv na njo. Iz krogov delavcev se že javlja, kakor poročajo nemški časopisi, nezadovoljstvo s socialističnimi voditelji. Socialnodemokratska organizacija v Reinickendorfu je poslala strankinemu vodstvu v Berlin protest zoper previsoke plače voditeljev in birokratov. V tej svoji vlogi poudarja socialnodemokratska organizacija, da je plača tistih, ki so v javnih službah države, dežel, občinskih zvez in občin, v mnogih slučajih dosegla takšno višino, ki je neupravičena in ki pomenja za razvoj socialnodemokratske stranke nevarnost, katera se ne sme podcenjevati. V širokih krogih delavstva vlada takšna beda, da je neodpušljivo, ako njegovi poklicani ali izvoljeni zastopniki dobivajo iz javnih sredstev plače, ki daleč presegajo prenosljivo in potrebno mero. »Kako morejo«, tako vzklikajo socialnodemokratski delavci v tem protestu, »naši zastopniki in voditelji v boju zoper kapitalizem še naprej biti voditelji v tem boju, če pa sami vlečejo iz kapitalističnega sistema veliko korist?«

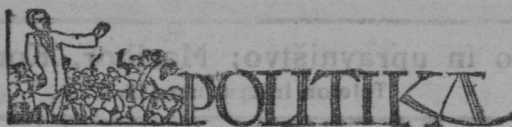
Se ostrejšje napadajo socialne demokrate njihovi polubratje komunisti (od istega očeta nemškega židovskega pisatelja Karla Marksa, ki je takozvani znanstveni utemeljitelj socializma in komunizma). Nemški komunistični list »Rote Fahne (Rdeči prapor)« napada udeležbo socialnodemokratskih voditeljev na berlinskem balu tiska (časnikarjev), ki je bil prirejen s takšno potratnostjo, ki se na noben način ne da opravičiti spričo bede dveh do treh milijonov brezposelnih, ki jih ima Nemčija. List našteva imena socialističnih ministrov, ki so se udeležili tega bala: nemškega notranjega ministra Severinga, ki je prišel s hčerjo, notranjega ministra Prusije Grzesinskega itd. Posmehljivo se izraža o tem le poročilu meščanskih časnikov: »Posebno lepo je izgledala soproga socialnodemokratskega policijskega predsednika dr. Weissa v svoji beli vezeni toaleti (opravi).«

Tako naštevanje grehov od strani komunistov socialnim demokratom ni kaj nič po volji. Zato se branijo ter očitajo komunistom: »Vi niste nič boljši kakor mi!« V dokaz pa navajajo socialni demokratje pojedine, ki jih zastopnik — boljševiške Rusije v Berlinu prireja svojim povablencem. Tako je zastopnik ruskih proletarcev v Berlinu g. Krestinski s svojo gospo soprogo priredil 22. februarja pojedino, ki se smatra za najbolj razkošno zadnje dobe v Berlinu. V sijajno razsvetljenih prostorih ruskega poslaštva so se zbrali diplomati, bankarji, parlamentarci — njim na čelu socialistični predsednik nemškega parlamenta Loebe — veliki industrijci, veli-

ki trgovci (torej po socialističnih načelih sami kapitalistični izkoriščevalci) v družbi z zastopniki proletariata. Brez poselnih delavci pa so smeli na ulici od daleč gledati, pa niso nič mogli videti vsled debelega leda na šipah. Socialnodemokratski listi so tudi točno zabeležili jako obširni red jedi, ki so se zavžile, dvojna vrsta nemških vin, trojna vr-

sta francoskih vin, kajpada tudi šampanjec, vodka, razni likerji itd.

Socialističnemu napadu so zopet odgovorili komunisti. Tako besri med obema marksističnima taborima borba o tem, kje so večji potratneži in izkoriščevalci delavskega denarja in delavskih žuljev: ali med socialnimi demokrati ali med komunisti.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Bolgarija kaže napram naši državi v zadnjem času veliko pripravljenost glede sklepa trgovinske pogodbe in odprave vseh obmejnih težkoč.

Poljski maršal Pilsudski je zadnje dni ostro napadel parlament. Izjave maršala so hudo zamerili poljski parlamentarci, ki zahtevajo, da mora Pilsudski tudi dokazati, česar je obdolžil bivše ministre.

Nova vatikanska država namerava ustanoviti mednarodno katoliško banko, ki bo opravljala finančne posle katoliških cerkva.

Grčija bo odstopila naši državi v luki v Solunu poseben del, kjer se bo lahko razvijala naša trgovina nemoteno. Pri-

jateljstva pogodba med Grčijo in našo državo bo podpisana.

Na španskem se zopet puntajo tojniški oficirji in moštvo proti diktatorju Primi de Riveri.

Nova ameriška vlada. Novi predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike inženjer Herbert Hoover je prevzel po prejšnjem predsedniku Coolidge vladne posle. Ameriškemu prebivalstvu se je 48 ur pred nastopom nove vlade Hooverja sporočil novi kabinet, v katerem se nahajajo kot minister za zunanje stvari Stimson, odvetnik iz Newyorka; za notranje stvari Lyman-Ailbur, pedagog iz Kalifornije; finance Mellon, finančnik iz Pittsburga; trgovino Atterson-Lamot iz Čikaga; vojno Goot, odvetnik iz Jove; mornarištvo Adams, odvetnik iz Massachusettsa; poljedelstvo Hayde, poljedelec iz Missourija; socialno ministrstvo Davis, kovinski delavec iz Pensilvanije in pošto Brown, odvetnik iz Ohia.

Velikonočne nagrade „Slov. Gospodarja“!

Zadnjič objavljene nagrade so vzbudile med našimi naročniki veliko veselje! Danes sporočamo, da smo k našim nagradam dobili še sledeče:

1 zaboj »Zlatorog«-mila (»Zlatorog«, Maribor).

1 bakreni kotel (tvrška Weiss, kotlar v Mariboru, Trg Svobode).

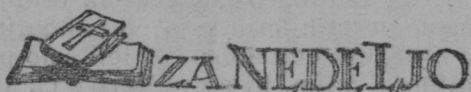
1 kavni servis za 6 oseb (Ivan Strupl v Celju).

4 pnevmatike za biciklje (Fr. Lepoša, založnik koles, Maribor, ob velikem mostu).

100 stenskih slik (Tiskarna sv. Cirila v Mariboru).

Prihodnjič objavimo zopet celotni seznam.

Prijatelji našega lista — ogledajmo vsi zanj!

Dominik Sario.

Spominski dan 9. marec.

Svetovni evharistični kongres v Madridu leta 1911 je poslal papežu Piju X. brzojavko, v kateri ga je prosil, da bi kmalu povzdignil mladeniča Dominika Sario k časti oltarjev, da bi imela današnja mladina svoj svetel vzor nekako iz svoje srede, iz naših časov. In res si je Dominik Sario to zaslužil biti vzor mladini.

Narodil se je 2. aprila 1842 v Rivi blizu Turina kot sin kovača, ki je s trdim delom služil kruh zase in za svojo družino. Ko je imel Dominik dve leti, so se

njegovi starši preselili v kraj Murialdo in tam je deček doraščal. Njegov oče in mati sta se dobro zavedala velikih dolžnosti krščanskih staršev in sta odgajala Dominika z veliko ljubeznijo pa tudi skrbnostjo. Deček jima je z vsem srečjem vračal njuno ljubezen, a kazali so se pri njem tudi vspehi bogoljubne vzgoje. Komaj štiri leta star je že molil s pobožnostjo in resnostjo, kakoršna se redko vidi celo pri odraslem človeku. Če je ostal sam doma, je bilo njegovo delo molitev in velikokrat ga je našla mati, ko se je vrnila domov zatopljenega v globoko molitev kakor angela in tedaj je njeno srce prosilo: »O Bog, ohrani ga angela!« Ko je nekoliko odrasel, je bilo njegovo največje veselje cerkev s presv. Rešnjim Telesom. Najprvo ga je jemala mati s seboj v cerkev, kmalu je pa tudi sam, kadar je le bila prilika, stopil v cerkev,

tam pred oltarjem kratko pomolil in se ves vesel vrnil domov. Vsako jutro je bil pri sv. maši, gledal je, da je bil kolikor mogoče blizu oltarja, da je videl natančno ves sveti obred in da je bil, kakor se je večkrat izrazil, bliže svojemu Jezusu.

Ko je bil v 7. letu, je domačemu dušnemu pastirju izrazil, da bi rad prejel sv. obhajilo. To je bilo za tedajni čas nekaj izrednega. A ker je bil deček silno bister, ker je znal ves katekizem in pred vsem, ker je bil tako angelsko čist, mu župnik na njegovo neizmerno veselje to dovoli. Z vso vnemo se je pripravljaj na veliki dan. Njegova duša je nekako bolj bila v nebesih pri ljubem Odrešeniku, kakor pa na zemlji. Ko je prišlo krasno pomladansko jutro prvega sv. obhajila, je njegovo srce kar drhtelo radosti. Bil je najmlajši in najmanjši med prvoobhajanci, a najresnejši in najpobožnejši. Njegove oči niso nič videle, nikogar okoli sebe, bil je čisto zatopljen v veliki trenutek. Ko se je njegova duša prvič združila s svojim Odrešenikom, je napravil sedemletni Dominik veliko obljubo: Pogosto bom zahajal k sv. izpovedi in vselej, kadar bom prejel dovoljenje, bodem pristopil k angelski mizi. Posvečeval bom praznike. Moja prijatelja bosta Jezus in Marija. Rajše umreti, kakor grešiti! — Ta sklep je zapisal v svoj molitvenik in ga nosil vedno s seboj.

A ni nosil mali deček teh sklepov seboj samo napisane na mrtvem papirju, vedno so mu bili pred očmi in jih je tudi zvesto izpolnjeval in tako se ni čuditi, da je njegovo življenje postajalo vedno lepše. Radi tega in pa ker je bil izredno nadarjen, je kmalu postalo jasno, da mora Dominik študirati. Ker so pa bili starši zelo ubogi, so duhovniki poskrbeli, da je, četudi z velikimi žrtvami in težavami obiskoval višjo šolo v sosednjem kraju. Ko je bil star 12 let, je bil po posredovanju nekega duhovnika sprejet v Don Boskov zavod v Turinu, kjer je obiskoval gimnazijo.

Na rožnovensko nedeljo leta 1854 sta si stala veliki vzgojitelj mladine Don Bosko in 12leten Dominik prvokrat nasproti. Don Bosko ga ljubeznivo povpraša: »Kdo si? Odkod prideš?« — »Dominik sem, o katerem vam je pravil moj učitelj«, odgovarja deček. Don Bosko mu nato dolgo govori, na koncu njegovega govora pa ga vpraša Dominik: »Kaj torej? Ali me boste vzeli seboj v Turin?« — Bosko odgovori: »Vzamem te, mislim, da boš dobro blago.« — »Čemu pa naj bo to blago?« vpraša Dominik. — Bosko: »Da napravimo prav lepo obleko za Gospoda.« Nato mu pravi Dominik z iskrenimi očmi: »Tu sem — jaz bom blago, vi bodite krojači! Vzemite me in naredite oblečilo Gospodu!«

Od tega dne se je Dominik dal čisto v roke Boskove. V zavodu sta njegovo dušo kmalu napolnili in čisto prevzeli dve misli: »Svetnik hčem postati in kolikor mogoče veliko duš hčem rešiti.« Ko se je dne 8. decembra 1854 po nasvetu svojega vzgojitelja posvetil Mariji Brezmadežni, se je njegovo življenje dvi govalo vedno višje, gor v svetniške višine. Imeli so ga vsi za angela v človeški podobi. Seveda t. nikakor ni bilo brez trdih bojev. A z gorečo molitvijo, s pogostim sv. obhajilom, s strogostjo na-

pram samemu sebi, si je Dominik pomalem pridobival vedno več dušne lepote in svetosti. Bil pa je pravi apostol tudi med svojimi tovariši. Posebno si je prizadeval, da bi pridobil svoje sovrstnike za večkratno sv. obhajilo in pa za češčenje brezmadežne Device, ker se je, če ravno še le 14leten fant, dobro zavedal, da je v tem moč in rešitev mladega človeka. Razven tega je skušal svoje tovariše odvaditi kletve, medsebojnih prepir in sovraštva, svaril jih je pred zapelejevanjem, predvsem pa pred onim, ki je za dušo mladega človeka kakor pogubna slana — pred nečistostjo. Navadno mladi ljudje takih apostolov med seboj nimajo radi. Pri Dominiku pa je bilo drugače. Iz njegovega lica je sijalo nekaj posebnega bil je tako ljubezniv in vesel, in je tudi svojim tovarišem pustil vse nedolžno mladostno veselje, tako da so ga vsi ljubili in se niso mogli ustavljati njegovim besedam. A, če se je kedaj v kaki zakrknjeni mladi duši proti dobrim besedam Dominika pokazalo zaničevanje in odpor, je mili in krotki Dominik znal nastopiti tako odločno, da je tak odpor kmalu strl.

Z izvrstnim uspehom je Dominik dokončal že 6. gimnazijski razred. Tu se ga, vedno šibkega, loti zavratna pljučna bolezen. Don Bosko ga je poslal v njegov domači kraj, ker je mislil, da bo v svežem deželskem zraku okreval. A Dominik je že bil dozorel za nebesa. Bolezen je postajala vedno hujša. Prejel je še enkrat sv. obhajilo z veliko pobožnostjo in je tudi prosil za sv. poslednje olje, čeprav je zdravnik izjavil, da je bolezen pustila. Bolnik je nato malo zaspal, potem pa poklical očeta: »Oče, čas je.« — »Čas je, oče. Vzemite mojo mašno knjigo in berite molitve za srečno smrt.« — Oče se je premagal, vzel molitvenik in začel moliti molitve za umirajoče, Dominik pa je sam odgovarjal. Ko sta dokončala, je vzdihnil: »Oče, z Bogom, z Bogom... Oh, kako nekaj lepega vidim...« in njegova duša se je ločila iz solzne doline.

Evharistični kongres v Madridu je prosil papeža, da bi bil Dominik Sario kmalu proglašen za svetnika, da bi kazal današnji mladini pravo pot. Res, kako zelo potrebno je, da bi stal Dominik Sario v vsej svoji dušni lepoti pred današnjo mladino in ji kazal, kako naj bi bilo življenje krščanskega mladega človeka. Sicer je danes veliko huje razširjeno mnenje: tako življenje je samo za nekatere, drugi se pa potopijo v življenje, ki ga živi danes toliko ljudi. A Dominik Sario v žaru svojega lepega življenja kliče vsem veliko besedo sv. pisma: »Bog nas ni poklical k nečistosti, temveč k svetosti!«

Potreben je Dominik naši mladini, da ji kaže, kje je moč za čisto, pošteno življenje. Dominik z iskreno pobožnostjo velikokrat pri obhajilni mizi, Dominik v globoki molitvi pred podobo Brezmadežne govori: Tu sta dva vira moči za mladega človeka! Da, naša mladina okoli evharističnega Kristusa, naša mladina okoli Brezmadežne, pa bo naša mladina dobra in poštena. Daj Bog, da bi Dominik Sario našo mladino vodil po tej poti!

Vere po svetu. Po najnovejših podatkih je od 1816 milijonov ljudi, ki prebivajo na naši zemlji, 684 milijonov kristjanov, 1132 milijonov nekrstjanov. Od 684 milijonov kristjanov je 330 milijonov katoličanov, 210 milijonov protestantov in 144 milijonov pravoslavnih. Od nekrstjanov je 15 milijonov judov, 225 milijonov mohamedancev in 857 milijonov raznih poganov. Leta 1810, torej pred 100 leti, pa je bilo vseh ljudi 651 milijonov; od teh kristjanov 228 milijonov, nekrstjanov 425. Tako je še danes žetev za božje kraljestvo na zemlji zelo velika. Naša dolžnost je in posebna želja sedanjega sv. Očeta je, da pri tej žetvi pomagamo, da molimo za prospeh v misijonih, da za nje po svojih močeh tudi kaj žrtvujemo.

Znamenita obletnica. Dne 27. februarja t. l. je preteklo 1400 let, kar je ustanovil sv. Benedikt samostan Monte Casino. Dne 27. februarja 529 je prišel sv. Benedikt z nekaterimi tovariši, ki so s njim vred hrepeneli po popolnem življenju, na vrh griča Monte Casino. Tam je takrat stal še tempelj poganskega boga Apolona, okoli njega se je razprostiral gozd posvečen boginji Veneri, boginji nečistosti. Benediktu je nato grič podelil nek rimski plemenitaš. Benedikt se je 40 dni postil, nato pa je tempelj podrli, gozd okoli njega pa sežgal, na mestu, kjer je tempelj stal, pa je pozidal svoj samostan. Ta samostan je bil v naslednjih stoletjih velike važnosti. Gojila se je v njem krščanska znanost in plemenita umetnost, kar je bilo pa še veliko več vredno, cvetelo je v tem samostanu pravo redovniško in krščansko življenje. Tukaj je iskalo in našlo dušni mir veliko slavnih mož kakor Krištof Kolumb, od tu je prihajal vedno nov in svež krščanski duh noter v svet, ki je začel pozabljati na krščansko življenje. Ker je bil ta samostan tako velike važnosti, ga bo ob letošnjem jubileju najbrž obiskal tudi papež Pij XI., ko bo enkrat po priznani mirovni pogodbi z Italijo prestopil prag Vatikana.

Koliko je frančiškanov. Na koncu leta 1928 je bilo vseh frančiškanov 18.622. Razdeljeni so v 102 province, imajo 833 samostanov in 1025 manjših naselbin. Od teh redovnikov je 9852 duhovnikov, 3058 klerikov, ki se pripravljajo na duhovniško posvečenje, 4448 bratov in 1270 novincev. Tretji red pa, ki je pridružen frančiškanom, je štel 1.690.762 članov.

Kupujte srečke!

Za loterijo Prosvečne zveze v Mariboru je velik zanimanje. Srečke bo kmalu zmanjkalo. Zato hitite z naročili.

Prosvečna društva in dekliške zveze! Dobili ste srečke v razprodajo. Prosimo, razprodajte jih kmalu in obračunajte zanj!

Že 25. marca bo žrebanje za bogate dobitke pri loteriji Prosv. zveze.

Naročniki »Našega doma«! Plačajte 5 Din za srečki ali pa bodite tako dobri in jih vrnite!

500 letnica

zmagoslavnega pohoda Device Orleanske. Na Francoskem obhajajo letos 500letnico, odkar je 29. aprila 1429 Ivana (imenovana devica Orleanska) osvobodila na čelu francoske vojske od Angležev oblegano mesto Orleans. Junakinja je že prišteta med svetnice in jej postavlja francoski narod spomenike.

Francoska vrata v Vancoeursu, skozi katera je nastopila Ivana pot na kraljevi dvor, da bi izprosila od kralja Karola VII. vrhovno poveljstvo nad francosko vojsko.

Rojstna hiša Ivane v Domremy, kjer je bila rojena med svetnice prišteta junakinja kot hčerka kmetijskih staršev leta 1412.

NAŠA DRUŠTVA

Pevske zборе mariborskega in ptujskega okraja obvešča slovensko pevsko društvo »Maribor«, da namerava dne 5. maja t. l. prirediti v Ptujju pevski koncert. Ta koncert bi naj bil prvi skupen nastop naših zborov ptujskega in sosednjih okrajev. Oni zbori, ki želijo sodelovati, naj se čimprej prijavijo na naslov Slovensko pevsko društvo »Maribor« v Mariboru, odkoder bodo dobili natančna navodila.

Maribor. Poselska zveza priredi v nedeljo, 10. marca, v Zadružni gospodarski banki postnemu času primerno igro »Ukradeni biseri«. Snov te igre nam ganljivo slika pomoč in varstvo naše nebeške Matere nad onimi, ki jo stanovitno častijo. Častilci Marijini in prijatelji žuljavih rok, pridite v obilnem številu! Začetek popoldne takoj po večernicah.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Orlovski odsek ponovi v nedeljo, dne 10. marca ob treh popoldne v dvorani zanimivo tridejansko dramo: »V satanovih verigah«. Prijatelji poštene zabave, pridite v prav velikem številu!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 10. marca, popoldne po večernici dramo »Sin«. Vsi prav pristrčno vabljeni! Bog živi!

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru ponovi v dneh 17. n 24. marca krasno zgodovinsko igro v osmih dejanjih: »V znamenju križa«, in sicer ob pol štirih popoldne. Na cvetno nedeljo vabimo zlasti naše prijatelje iz Prekmurja. Pridite v najobilnejšem številu!

Dekliški prosvetni tečaj v Središču ob Dravi. Kat. izobr. društvo v Središču priredi dne 14. marca dekliški prosvetni tečaj za vsa dekleta domače pa tudi sosednjih župnij. Dekleta! Zlasti Vam je namenjen ta dan! Pridite gotovo vse, da boste napolnile dvorano Društvenega doma!

Središče ob Dravi. Orlovska telovadna akademija se vrši v nedeljo, dne 17. marca, ob pol 8. uri zvečer. Spored prihodnjič. Bog živi!

Ptuj. Telovadno društvo Orel v Ptujju nanaša občinstvu, da ima drugo lastno akademijo na Jožefovo, dne 19. marca, v mestnem gledališču v Ptujju ob treh popoldne. Nastopijo člani, članice, mladi, mladenke ter naraščajo moški in ženski. Pridite, ne bom vam žal, ker so pripravljene zelo lepe točke. Natančen spored bo razviden na plakatih ter v prihodnji številki »Slovenskega Gospodarja«.

Orlovska podzveza v Celju priredi v nedeljo, dne 17. marca 1929 ob 4. uri popoldne v mestnem gledališču v Celju veliko telovadno akademijo z zelo zanimivim in dobro izbranim sporedom. Predprodaja vstopnic v Ljudski posojilnici in v Slomškovi zadrugi v Celju. Železniške zveze so na vse strani ugodne. Prijatelji naše katoliške mladine, mladina sama, ne zamudite te ugodne prilike, in pridite si ogledat nastop naše celjske orlovske mladine!

NOVICE

Za spomenik Slomšku.

Nekateri listi so pred kratkim poročali, da so šolske sestre kupile v Slov. Bistrici Koflerjevo hišo in nameravajo zidati novo sirotišnico.

Vsakdo je pozdravil to vest, kdor se zaveda važnosti te ustanove ne samo za zapuščene sirote, katere bodo našle v sirotišnici potrebno zavetje in vzgojo, ampak tudi za občine, ki morajo skrbeti in plačevati za sirote, kakor tudi za širšo javnost, ker se bo marsikaterega otroka, ki bi sicer, prepuščen sam sebi, zašel na kriva pota in postal v nadlego in sramoto, ali celo strah celi okolici, obvarovalo na potu poštenosti in vzgo-

jilo v poštenega in koristnega člana človeške družbe.

Pred leti je pričel z akcijo za zidanje sirotišnice velečastiti gospod kanonik Cerjak. Z njegovo težko boleznijo je pa cela stvar zaspala. Zato je zdaj, ko se se č. šolske sestre odločile, zidati sirotišnico, potrebno, da to akcijo vsi podpiramo. Da se omogoči s čim manjšim nadlegovanjem zbrati potreben kapital, so v ta namen priredile loterijo v korist Slomškove sirotišnice v Slov. Bistrici s krasnimi in dragocenimi dobitki, med temi veliko umetno izdelanih ročnih del č. ošlskih sester.

Velikokrat podpiramo manj važne in manj potrebne stvari, zato smo uverjeni, da bode to prepotrebno ustanovo po svoji moči vsak podpiral z denarnimi prispevki, ali stavbenim materialom, ali pa vsaj z nakupovanjem in razpečavanjem srečk v korist Slomškove sirotišnice v Slov. Bistrici.

Naprošajo se posebej č. gg. duhovniki, župani, prosvetne in dobrodelne organizacije in Marijine družbe, da priporočajo in razpečavajo srečke ter zbirajo prispevke za sirotišnico in pomagajo postaviti spomenik velikemu ljubitelju in vzgojitelju mladine Antonu Martinu Slomšku.

Dolžnost vsakega Slovenca je, da po svoji moči prispeva. Srečke se dobe komad po 5 Din pri č. šolskih sestrah v Apačah pri Gornji Radgoni. Razprodajale jih pa bodo tudi č. šolske sestre same po raznih krajih, sprejmite jih z odprtimi rokami in jih podpirajte v tem nesebičnem in požrtvovalnem delu za mladino!

Vsi veroučitelji mariborske in ljublj. oblasti se pozivajo, da takoj predložijo računovodstvu finančne direkcije v Ljubljani (odseku za prosveto) prijave za nagrade veroučnih ur in to za dobo od 1. septembra 1928 do 28. februarja 1929 in dalje prijave za potnine za isti čas. Prijave za nagrado in prijave za potnino se morajo predložiti posebej.

Vlč. g. župnik Franc Gosak — umrl. V Vojniku pri Celju je umrl vlč. g. župnik Franc Gosak, vpokojeni župnik s Št. Janža na Vinski gori. Rajni se je rodil v Žičah pri Konjicah 30. 9. 1870 in bil posvečen 25. 7. 1896. Radi bolehnosti je stopil pred leti v pokoj in živel v Vojniku. Ostani mu ohranjen časten in hvaležen spomin pri vseh, ki so poznali blagopokojnega!

Zveza organistov za Slovenijo razpošilja gg. organistom statistične vprašale ne pole. Ko polo prejmete, izpolnite jo in odpošljite brez odlašanja! Kuverta, v kateri polo odpošljete, je priložena.

Za Slomškov sklad so darovali gostje na ženitovanju Jožefa Goršek in Ludmille Esih v Frankolovcu Din 87.50 z navdušeno željo, da bi on, ki je naš rod tako ljubil, skoraj dosegel čast oltarjev in da bi on čuval in varoval zvezo novoporočencev. Bog plačaj darovateljem z izpolnitvijo njihovih blagih želj!

Umrla je v Negovi dobra gospodinja in mati Perko Helena v starosti 76 let. Njeno občo priljubljenost je dokazal od ljudskih množic obiskani pogreb, ki se je vršil v pondeljek, dne 25. februarja. Ostani preblagi rajni ohranjen hvaležen spomin, preostalim pa naše sožalje!

Naši mlinarji ob Dravi v Ormožu so v letošnji hudi zimi veliki reveži. Že od novega leta naprej nič ne meljejo, ker so mlinška kolesa primrznila. Preteklo sredo pa jih je zadela nesreča. Ko je nastopilo južno vreme, se je Drava začela »tretiti« in se je oprostila ledenega oklepa in odtam izpod Zavrča se je začela pomikati po Dravi navzdol vsa velikanška ledena masa, ki je v sredo popoldne ob treh dosegla Ormož in šla mimo skozi dve uri. Bilo je skoro grozno videti, ko je bila Drava čez in čez ena sama velika ledena plošča. Mnogo ljudi je teklo na most, ki veže Ormož s hrvatsko stranjo, da vidi ta nenavaden pojav, ko pa je začelo hreščati in pokati, so vsi zbežali. Led je strl en lomilec ledu ob mostnem stebru, poškodoval pa je tudi vse štiri mline: Sadravčev, Šefov in oba Jeremičeva. Najbolj je prizadet mlin Iv. Jeremica, ko je od nekod prinešena in v led zakovana ladja butnila ob ladjo, ki nosi Jeremičev mlin, jo odtrgala in odnesla. Pri drugih mlinih pa je poškodovano kolesje, ladje so načete in mlini ob obrežje potisnjeni. Nedaleč od mostu vstric vasi Pušenci si je Drava poiskala novo strugo skozi gozd na hravtski strani. Nekako eno uro severno blizu hrvatske vasi Brezje pa se delajo ledene gore, ki dosega višino 7 m. Očividci pravijo, da je to nekaj veličastnega, a mnoge navdaja to s strahom, češ, kaj bo, če se te gore odluščijo in začno butati ob mine in mostove . . . — Ob tem dogodku se mnogi spominjajo, kako je še pred svetovno vojno nekoč neki Ivan Polak s Huma, ki je padel v vojni, po zimi blizu mostu preplaval Dravo. Bolj je takrat gledalce spreletaval mraz kot pa plavača samega, ki je bil zelo močan in korajžen človek in je med plavanjem z močno roko proč odrival srež in ledene plošče. Upamo pa, da to poročilo ne bo premotilo nobenega junaka, da bi šel v tej zimi v Dravo. K večjemu bi svetovali tako kopel vročerkvnim fantom, ki se radi pretepajo. Pa zdaj je post in se pretepanje ne izplača. Najbrže bo pa spet kaj za praznike, ko so se že dvakrat ob prejšnjih praznikih nekaj lasali in gladili, še celo blizu cerkve. Fantje (če smo prav slišali, se še celo možje, družinski očetje, radi pomešajo med pretepače), ko vam kri zavre, pa si jo hodite raje v Dravo hladiti! Rajni Ivan Polak je bil večji junak kot vi!

43 m globoko je padel in se ubil. Dne 27. februarja se je zgodila v rudniku v Trbovljah smrtna nesreča. Delavec Medvešek je padel 43 m globoko, si razbil glavo ter zlomil obe nogi in roki. Obležal je pri priči mrtev.

Smrtna kosa je v Skomrah na Pohorju po dolgem prizanašanju zopet enkrat pobrala izmed naših žen in gospodinj vzorno ženo Ivano Ločnikar. Dne 23. februarja ob pol 24. uri je izdihnila svojo preblago dušo. Bolehala je delj časa na jetiki, kateri je podlegla, čeravno bi še bila lahko živela več let, kajti stara je bila 59 let. Bila je vzorna žena in gospodinja, gospodarila je celotno na posestvu Ločnikarjevih celih 39 let in sicer 30 let skupno s svojim možem, kateri je tudi umrl na jetiki, sama pa kot vdova 4 leta. Ko je prepustila svoje posestvo sinu Jerneju, ji je ta še vedno pustil, da je

vodila gospodarstvo naprej, ker je pač znala dobro gospodariti. Njena gostoljubnost je vsesplošno znana. Ni osebe, katera je že bila v njeni hiši, da bi ji ne bila pogostila in je tudi vsakega obdarovala, kateri jo je za kaj zaprosil. Darovala je tudi večjo svoto denarja za nove zvonove za cerkev, kateri so prvič zapeli svoji prvi darovalki. S smrtjo Ivanke Ločnikar smo zgubili dobro gospodinjko in mater in vsi žalujemo za prerano izgubo z njenimi otroci. Draga Ivanka, ne bomo pozabili na Tebe, ohranimo Te v trajnem spominu, naj Ti bode zemljica lahka in spavaj sladko!

Led na Savinji ogroža mostove. Komaj je nastopilo pred dnevi nekoliko bolj južno vreme, se je dvignila Savinja, debeli led na reki je popokal in začel romati proti Celju in Zidanemu mostu. Debeli plavajoči led je spravil v resno nevarnost celjsko brv, kapucinski most in Grendarijevo brv je itak močno poškodoval. Od Grenadirja do Zidanega mosta so za slučaj hitrega nastopa južnega vremena v največji nevarnosti vsi mostovi in brvi.

Zima ali ubijalčeva roka. V torek, 26. februarja, je našel Alojzij Jančič, mlinar v Zalogu, župnija Jurkloster, blizu svojega mlina pod potom za vodo v tajačem se snegu ležeče moško truplo, v katerem je spoznal 36letnega Franca Ocvirk, prevžitkarja v Slavisjivesi iste župnije. Opazil je na mrtvecu tudi rano na čelu. Ali je Ocvirk morda v pijanosti padel v sneg in zmrznil, ali pa je bil napaden, o tem bo odločila sodnijska komisija, ki bo pregledala mrtveca na licu mesta. Ocvirk je že enkrat bil napaden. Nekdo je streljal nanj skozi okno in ga zadel, a ne tedaj smrtno.

Komaj sta ušla smrti. V Novem Sadu so naša vojna letala. Dne 27. februarja se je zrušilo letalo z višine 300 m proti tlom. V letalu sta bila poročnik Lolič in podporočnik Kirchhauser. V višini 300 m je motor odpovedal in aeroplan je začel padati. Obema častnikoma se je posrečilo, da sta skočila iz letala 10 m nad zemljo. Aeroplan se je popolnoma razbil, oficirja sta si otela življenje v zadnjem trenutku.

Zgodovinske najdbe. Pri Pančevu gra dajo most preko Donave. Te dni so zadeli delavci na banački strani v globočini 8 m na dve znameniti zgodovinski najdbi. Našli so 3 m dolge zobe, ki so ostanki predzgodovinskih živalskih velikanov. Ne daleč od teh zobov so nalete li v blatu in pesku na star top. Ko so kanon očistili, so dognali po nemškem napisu na cevi, da je staro orožje iz časa, ko je oblegal princ Evgen Turke v Belem gradu.

Boj ženske s tremi tolovaji. Žena kmeta Januša Hollo v bližini Subotice se je zbudila v noči od 26. na 27. februarja radi ropota iz spanja. Pograbila je sekir o, ki jo je imela takoj pri postelji in se podala na dvorišče. Ko se je pokazala pri vratih, so jo napadli kar trije moški. Ženska je kriknila na pomoč, se postavila junaško v bran in se ji je posrečilo, da je pobila enega od roparjev na tla. Pri pogledu na padlega tovariša sta se zagnala ostala dva s podvojeno divjostjo v žensko. Kljub temu se je posrečilo neustrašeni posestnici, da je strahovala

in odbijala napadalca tako dolgo, dokler ji niso prihiteli na pomoč sosedje in prepodili tolovaje. V na tleh pobitem ro parju, ki je imel polomljena rebra, so prepoznali v moškega preoblečeno žensko, ki je bila tolovajski tolpi za vodnika.

Glad petkratni morilec. V občini Prčice v bližini Prage se je doigrala 27. februarja prebridka družinska žaloigra. Radi pomanjkanja je ustrelil brezposelni delavec svojo ženo v postelji, s sekiro je ubil svoje tri nedorasle otroke in si končal konečno sam življenje s strelom. Zjutraj so našli sosedji smrtno ranjeno deco pri življenju, a so izdahnili otroci pri prevozu v bolnico. Oče je zapustil pismo, v katerem slika grozen položaj, ki ga je nagnal do obupnega sklepa, u moriti svoje in samega sebe.

Nadvojvoda ne more plačati obleke. Uradni list na Dunaju »Wiener Zeit.« je objavila tožbo proti Leopoldu Habsburškemu, ki je neznanega bivališča. Toži ga neka krojaška tvrdka za napravljenno obleko. Leopold Habsburški je nadvojvoda, drugi sin Leopolda Salvatorja. Dal si je napraviti trojno obleko: frak, smoking in sako za 6288 šilingov, potem pa je izginil. Obleke je rabil za potovanje v Newyork in Hollywood, ker ga je nastavila ameriška Andresen-galerija, da bi paradiral v Newyorku pri dražbi habsburških umetnin. Imel je tudi ponudbe pri filmu v Hollywoodu. Po vojni je optiral za Avstrijo in se odrekel svojemu činu. Najprej je bil nastavljen pri neki avstrijski filmski družbi kot — motorni vozač, potem je ustanovil trgovino s sadjem pod imenom Leop. Habsburg & Co., ki pa ni uspevala. Avstrijsko poslaništvo v Washingtonu je bilo naprošeno, da poizveduje po nadvojvodi. Na Dunaju je bil za tožbo zanj postavljen kurator.

Gladovni štrajk onemogočen. Zdravniški krogi so ugotovili, da povzroči ubrizganje insulina, ki so ga dosedaj rabili proti sladkorni bolezni, nepopisen glad. Ta iznajdba bo velike važnosti za kaznjence, ki se udajajo gladovnim štrajkom, da bi jih poslali v bolnice, od koder lažje pobegnejo.

Palestina — dežela avtomobilov. Iz Jeruzalema javljajo, da pride v sveti deželi na 366 oseb že en avtomobil. Palestina je na šestem mestu med narodi, pri katerih igra avtomobil zelo važno ulogo.

Detektivski čarovniški plašč. Za detektive je pri zalezovanju zločincev velike važnosti, ako lahko takoj menjajo obleko in tako prevarijo zasledovanca. Londonska policija je dobila od krojača Benjamina plašč, ki omogoča neverjetno naglo spremembo oblačila. Plašč se imenuje čarovniški policijski plašč in je izdelan na obe strani. Na eni strani je iz temnega sukna, na drugi pa zgleda kot svetlo-rujav dežni plašč. V Londonu so to novotarijo preizkusili in se je dobro obnesla.

»Odpoved nesrečne žene« bo v najkrajšem času popolnoma razprodana. Ta lepa povest je udomačena po vsej Sloveniji. Kdor je še nima, naj si jo takoj nabavi! Stane samo 12 Din. Dobi se v obeh Cirilovih knjigarnah v Mariboru in pri Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju.

Za 5 Din

dobite radio-aparat.

**To je najlepši dar za veliko noč,
Zato si naročite srečko pri Prosvetni zvezi v Mariboru!**

Kdor je srečko že dobil, pa je še ni plačal, naj je ne zamudi plačati. Kako žalosten in kako bi bil jezen nase tisti, ki bi pozabil plačati srečko, pa bi ravno njegova zadela dobiček. **Žrebanje bo že 25. marca 1929.**

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Nagrade »Slovenskega Gospodarja« so čisto posebej, ločeno od loterije Prosветne zveze. Zato naj oni, ki se hočejo udeležiti loterije Prosветne zveze, naročijo posebej pri Prosветni zvezi srečko za 5 Din.

Kako župnikujem.

(Pismo macedonskega župnika gospoda A. Tumpeja.)

Kakor Poneij Pilat v vero, tako sem jaz prišel — pravzaprav prijahal — iz Janjeva v Letnico.

Na božično noč sem imel doma v Bitolju polnočnico. Takoj nato pa na naš bitoljski kolodver, kajti naš »oh«, ki mu pravimo po macedonski »pampurčeto«, odhaja že ob dveh po polnoči in stiši in stiže ob šestih v Prilep. Čeprav sem bil večini naznanil, so pa večinoma tako praznovali božični praznik — badnjak — da sem moral svoje ovčice šele zbrati in ob osmih opraviti za nje službo božjo. Nato sem šel okoli in raznašal med Slovenci Mohorjeve knjige, Hrvatoma pa priporočal svetojeronimke. Zvečer sem zvedel za nekega triletnega fantka, ki še ni krščen. Po naših »hotelih« so v navadi takomenovane »pevačice«. Bolj ali manj dvomljiva društva, ki zvečer od mraka do polnoči na posebnem odru svirajo in pojejo. In tako je bila v hotelu, kjer sem prenočil, neka češka družina za pevačice: stari oče in tri hčere, od katerih je ena bila poročena in je mati omenjenega fantka. Mož je bil inženjer, prišel v Jugoslavijo iskat kruha in po raznih neuspehih se je cela družina posvetila temu poklicu. On se je potem spomladi leta 1928 v Ohridu ponoči obesil. Ko sem sedel v hotelu k večerji, pristopi k meni mati fantkova in pravi: »Če se ne motim, ste katoliški duhovnik!« — »Sem! Župnik teh krajev sem.« — »Hvala Bogu! Imam tri leta starega fantka, pa še ni krščen.« — »Škoda, da za Vas nisem vedel zjutraj, bi ga bili krstili že danes. Ali sedaj ni mogoče?« — »Ne. Ker moramo do polnoči svirati, pa botra še nimam.« — »Koliko časa ostanete tu v hotelu?« — »Do 17. januarja imamo pogodbo.« — »Hm, jaz imam svoj načrt potovanja in sem povsod že naznanjen. Težko! Bomo videli. Jaz bom že kako gledal, da Vam ustrežem.« Drugo jutro zgodaj z avtom na železniško in orožniško postajo Trojači, da ponesem tam-

(Če ga nam prodate, vam takoj izplačamo zanj 4000 Din.) Razen tega dobite lahko: blago za moško in za žensko obleko; listek za vožnjo na orlovski tabor v Prago; 20 m finega platna; razno kmetijsko in gospodinjstvo orodje; perilo; slike; knjige itd.

kajšnjim katolikom božič. Zvečer nazaj. V isti hotel in se takoj dogovorimo za krst. Čakam do polnoči, da so odsviral, nato smo naprosili nekega slovenskega častnika iz Ljubljane za botra in fantka krstili. Mali je bil ves zaspan in smo ga po prstu zopet spravili v postelj, drugi pa so šli doli v hotel, da malo popraznujejo. Moral sem z njimi zaradi olike, jedel in pil pa nisem, ker sem s šparal za sveto mašo.

Avto za Kruševo je bil dogovorjen za zgodaj zjutraj in jaz sem držal besedo. Pa kaj, ko jo šofer ni. Po mnogem kreganju in prepiru smo krenili ob desetih na pot. Opoldne sem bil v Kruševu. Najprej še sv. maša, potem pa obisk ne katerih novih katolikov, ki so od zadnjega obiska prišli v Kruševo. Drugo jutro smo vsi praznovali božič in nato zopet na avto v Bitolj, ker sem za 29. december bil obljubljen za Resan, kamor so prišli nekateri (dve učiteljici!) tri ure daleč za sv. mašo!

Zvečer dne 28. decembra ob devetih sem stopil v svojo sobo v Bitolju. Moja kuharica jaz sam je menila, da se zdaj res ne spleča več, mnogo štorati sem in tja, ampak najboljše bo kos kruha in spat. Pogledam došlo pošto. Cajtneg ni časa brati in mraz je v sobi. Torej pisma. Oho! Brzjavka! In od gospoda škofa! In že dva dni stara! Odprem. »Takoj v Janjevo!« Ti šmentana godla! Ali kaj si češ? Bomo pa šli. Hitro vržem v kovčeg perilo in za vsak slučaj razlago nedeljskih evangelijev in hajdi spat. A zjutraj zgodaj »auf« in maševat, nato pa kakšen avto iskat. Huda zima, visok sneg: samo eden avto gre in sicer takoj. Al' zdaj gremo . . . Tistim, ki so me čakali v Resnu in Ohridu in Debru: »Pa drugokrat!«

Zvečer sem že v Skoplju. Pri gospodih jezuitih je nov predstojnik. Spi še. Zmatran je še vedno od božičnega potovanja. Bil je za božič v Uroševcu in Janjevu. »To je strašno!« pravi. Jaz se tolčem po kolenih od smeha in pravim: »Gospod, Vaša glava je še polna prečasnih pojmov. To vse si izbijte poprej iz glave. Kar fejest se poženite po fari, pa bo že šlo, da bo veselje! In ozdraveli boste, kakor še nikoli niste bili.«

Ko pridem v Janjevo, se je gospod dekan že vrnil. Jaz bi sedaj seveda kot 5. kolo v Janjevu lahko zopet odrajal nazaj v Bitolj. Ampak don Luka je legel in jaz moram ostati: spovedoval sem in pridigoval. Med tem pa čakal vsak dan

na odrešenje, pa pride škofova odredba: »V Letnico!« Začela se je diplomatska borba, kako bi me obdržali še za Svete Tri kralje, da bi požegnal v Janjevu hiše mesto gospoda dekana. Jaz pa sem izjavil, da je moj »starešina« gosp. škof, in tako sem odjahal v dežju in snegu skozi šume in olkove na izvore južne Morave — vsi trije izviri so v letniški župniji.

In sedaj sem že nad en mesec tukaj. Vsak dan čakam škofovega brzjava. V Bitolju bo treba dati dijakom 1. sušča rede na gimnaziji, pa celo tromesečje niso imeli veronauka, tudi osnovna šola ne; dve nevesti sem do božiča pripravljaj; po novem letu bi morala biti poroka, danes pa je že pepelnica; v Debru me od 1. decembra čaka krst itd. Oni večer se mi je ponoči vdrl del stropa, pa je padlo mimo; hudič ni trefil!

Tako se imamo. Bog Vas živi!

Zanimivosti.

Marijin kip na ledeni plošči.

Čitatelji našega lista se gotovo spominjajo na ponesrečene raziskovalce severnega tečaja pod vodstvom italijanskega generala Nobila. Dne 25. maja l. 1928 se je vračal zrakoplov »Italija« po obkroženju severnega tečaja nazaj proti oporišču, od koder je bil nastopil polet. Na povratku je obtežil led, ki se je nabral vsled megle na trupu zrakoplova, zračno ladjo tako, da je butnila poveljniška kabina ob plavajoči led in se odbila. Ko se je odtrgala omenjena gondola, je bil zrakoplov olajšan, se je dvignil v zrak, odplul naprej in še do danes je zavita njegova nadaljna usoda v temo.

Raziskovalci, ki so treščili na tla s poveljniško kabino vred, so se nekoliko poškodovali, a le zbrali vse preostale telesne sile in ugotovili, da jih je pustil zrakoplov na veliki plavajoči ledeni plošči. Iz kabine so oteli razne najnujnejše potrebščine, ki so jim bile življenjska opora sedem tednov, katere so prebili na plošči.

Med drugimi rečmi so oteli tudi Marijin kip. Češki učenjak dr. Fr. Behounek, ki je bil med ponesrečenimi, je izdal te dni knjigo o ekspedciji in posebno še o groznih doživljajih na ledeni plošči. Med drugim piše ta znameniti Čeh o Marijinem kipu doslovno sledeče:

»Poleg naju je ležal v snegu lesen kipec Matere božje z Jezusom. Mariano (eden od ponesrečencev) ga je pobral, odsekal s sekiro kos ledu z male ledene plešče in postavil kipec na tako nastalo ravnicco. Odslej nas je spremljala od tabora do tabora, prenašali smo jo s pobožnostjo iz kraja v kraj in ji zmirom pripravili prostor v bližini šetera, na kakšni ledeni plošči. Dal sem ji ime: »Naša ledena Marija« in spominjam se, da so naši tovariši živo ugovarjali, ko je hotel Ceccioni vzeti kipec s seboj, ko je imel poleteti z Lindbergom. — Biaggi je izjavil, da mora ostati v taboru z zadnjim možem.«

Raziskovalci severnega tečaja niso bili kaki pobožnjaki in vendar jim je

bil v hudi in sedem tednov trajajoči nesreči Marijin kip v veliko tolažbo in jih navdajal z upanjem na rešitev.

*

Dve grozni nesreči.

Današnji čas vedno novih iznajdb se komaj spominja groznega izbruha ognjenika Mont Pelé na otoku Martinique (spada med skupino Malih Antilov severno od Južne Amerike) leta 1902. S hitrostjo 150 m na sekundo se je usula goreča reka iz žrela, napravila pot 6 km v eni minuti in pokrila mesto St. Pierre na otoku. Izbruh ognjenika je obstojal iz pare, ki je bila zmešana s strupeno žvepleno kislino, z drugimi plini, z razbeljenim peskom in pepelom. Od 26.000 prebivalcev zgoraj omenjenega cvetočega mesta sta ostala na dan nesreče — Vnebohed Gospodov — živa le dva: en čevljar v svoji hiši in en zamorec v zaporu.

Par dni pred izbruhom so občutili potres. Iz žrela je bušil proti nebu 600 m visok steber pepela in se razletel po površini egenj bruhajoče gore. Tri dni za tem je odmevalo gromenje iz notranjosti hriba, iz žrela so bukali v višine temni oblaki iz pepela, katere so razsvetljevali bliski. Začetkom mesca maja se je usul nad mesto St. Pierre pepelnati dež, tri dni zatem se je začela izlivati iz ognjenika navzdol vrelovroča blatna reka, ki je spremljana od pepelnatega dežja, uničevala rastlinstvo. V noči pred Vnebohedom so se usuli po hribu novi toki gorečega blata. 8. maja zjutraj je bilo popolnoma uničeno lepo mesto St. Pierre.

Pred usodepolnim izbruhom so opazili v žrelu ognjenika Mont Pelé steber iz lave, ki se je dvigal iz globočine in dosegel končno nad površino višine 250 m. Ta lavasteber je bil prenapolnjen z vodo paro ter plini, ki so razbili steber. Pesek in pepel, ki sta se usula iz stožca, sta dosegla 1000 stopinj vročine, se pognala navzdol po hribu in se nagromadila pred mestom v višini 4000 m. Močan veter je razpihal goreči pesek in pepel nad mestom in pokopal prebivalce, ki so postali pod gorečo odejo oglje.

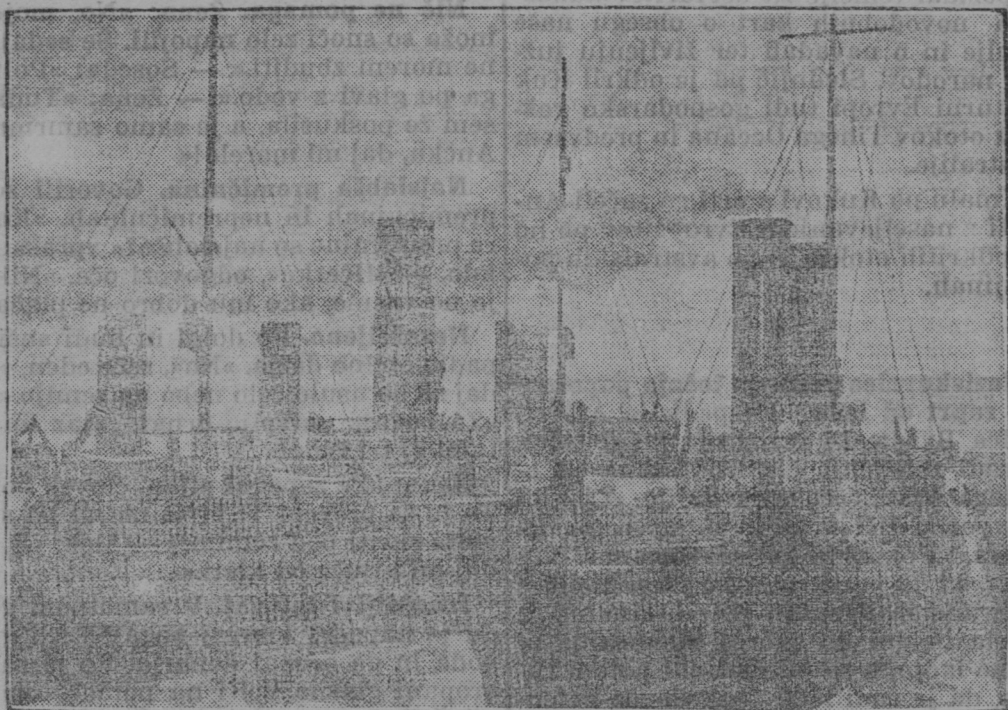
Čisto drugega značaja kakor opisana nesreča, je bil izbruh vulkana (ognjenika) Krakatau (v Sunda morski ožini med znanima otokoma Sumatra in Java) leta 1883. Pri izbruhu ognjenika je otok Krakatau eksplodiral in sta se pogreznila dobri dve tretjini rodovitne zemlje v morske globočine. Radi izbruha se je dvignil 30 m visoki vodeni val, ki je uničil 35.000 človeških življenj. Pri nesreči nastali potresni podmorni sunki so bili tako siloviti, da so jih občutili celo na Francoskem in po celi Avstraliji. Iz žrela proti nebu kipeči ognjeni steber iz vodene pare in pepela je dosegel višino 30 km. Drobce pepela je zanesla eksplozija po zraku in jih pomešala med sneg na Pirenejih (gorovje med Španijo in Francijo).

Najbolj znameniti izmečki ognjenikov niso pepel in para, ampak lava, ki se izliva iz žrela kot ognjena reka in se razliva po hribu v doline z brzino 60—90 km na uro.

Lava je raztopljeno kamenje, ki se na

površini kmalu ohladi, v sredini pa teče naprej in ohrani vročino po cela leta. Akoravno uničijo vulkani mesta in

cele pokrajine, postaneta pa pepel in lava vreleca novega življenja in izredne rodovitnosti!

Ruski ledolomilci za razdrobitev ledu v nemškem Severnem morju. Nemčija je najela ruska ledolomilca »Jermaka« in »Truworja« za razdrobitev ledu v nemškem Severnem morju. Slika nam kaže ruske ledolomilce: Jermaka, Truworja in Krasina v luki Leningrad pred odhodom v nemško službo.

Iz življenja in delovanja znamenitega odkritelja.

Komaj dobrih 150 let je minulo, odkar poznamo našo celo zemljo v oblikah, kakor nam jih predočujejo novodobne zemljepisne karte. V starem veku so poznali od zemeljske površine le pokrajine ob Sredozemskem morju in nič več. Vojni pohodi Aleksandra Velikega v Malo Azijo in do Indije, pomorske vožnje Kartazanov ob obali Afrike in do Kitajske segajoče trgovinske zveze Rimljanov so razkrile površje zemlje proti jugu in vzhodu.

Leta 150 p. Kr. je napravil znameniti Ptolomej zemljsko karto, ki je obdržala kljub gorostasni neresničnosti veljavo daleč v dobo srednjega veka. Še le z odkritjem Amerike je dobilo kulturno človeštvo druge in resnične pojme o velikanskem obsegu zemeljske oble.

Tudi po odkritju novega dela sveta — Amerike je ostalo otočje Tihega Oceana z ogromno Avstralijo še stoletja čisto nepoznano Evropi.

Anglež James Cook (izgovori Kuk) je bil oni mož, ki je na treh potovanjih okrog sveta ustvaril sedajno zemljepisno in pravilno sliko cele zemlje.

Kuk je bil rojen 27. oktobra 1728 kot kmečki sin v vasi Marton v pokrajini York na Angleškem. Bil je najprej trgovski učenec, a je pobegnil iz trgovine, se ukrcal kot mornar na ladjo s premogom. Služil je kot navaden mornar sedem let. V teh sedmih letih si je pridobil toliko pomorske znanosti, da je vstopil leta 1759 v službo poročnika v angleško bojno mornarico.

Leta 1768 že najdemo Kuka, kako jadra s posebno ekspedicijo proti neodkritemu Tihemu Oceanu. Med njegovi-

mi spremljevalci so bili razni znanstveniki kot: zvezdogledi, zemljepisci in naravoslovci. Na tem potovanju je odkril Kuk razne skupine otokov Tihega Oceana in ugotovil lego Nove Zelandije in Nove Guineje.

Kmalu po vrnitvi iz prvega svetovnega potovanja je prejel Kuk ukaz: se prepričati o istinitosti večjega ozemlja na jugu (Avstralije). Podal se je na težavno in nevarno pot z dvema ladjama. V treh letih je objadral večnega ledu proste neizmerne pokrajine ob južnem tečaju. Ker radi ledu ni mogel naprej proti južnemu tečaju, je odkril na povratku: otočje Novih Hebridov, Novo Kaledonijo, Nordfolk otoke, Fidschi otoke, Južno Georgijo in Sandwich otoke.

Leta 1775 se je vrnil nazaj na Angleško in po enem letu počitka se je podal na tretjo pot po svetu. Tokrat je bila njegova naloga: najti prehod od Tihega do Atlantskega Oceana. Na tej vožnji je odkril Kuk Božične in Sandwich otoke in je jadral po severnem Beringovem zalivu. Tukaj so mu zaprle ledene gore prodiranje v Severno morje in ni mogel rešiti naložene mu naloge. Radi ledu se je moral zadovoljiti s tem, da je preiskal morske obali Alaske in Kanade.

Na povratku je pristal na otoku Hawaii v Tihem Oceanu, kjer je bil ubit od domačinov 14. februarja 1779.

Kuk je eden najbolj uspešnih raziskovalcev sveta. Poleg zemljepisnih risb je zbral na svojih potovanjih podatke o življenju in navadah do tedaj nepoznatih in najbolj divjih človeških plemen. Od spremljevalcev, med katerimi so bili tudi risarji in slikarji, je pustil sli-

kati divjake, njih obleko, stanovanje in plese, navade in način življenja.

Kuk ni nič manjši od Kristofa Kolumba. Njemu se imamo zahvaliti, da nam je pozidal temelje za ustvaritev današnjih novodobnih kart o obsegu naše zemlje in o navadah ter življenju južnih narodov. Slednjič pa je odkril Kuk kulturni Evropi tudi gospodarsko važnost otokov Tihega Oceana in predvsem Avstralije.

Kmalu po Kukovi smrti so začeli Angleži z naseljevanjem Evropejcev po novo odkritih otokih in po avstralskih pokrajinah.

*

Raziskovalec južnega tečaja popolnoma zaprt od leda. Ekspedicija Amerikanca Byrda, ki raziskuje južni tečaj, je radi zaledenja čisto odrezana od ostalega sveta. Oporna ladija »City of Newyork« tiči v ledu zunaj Kitovega zaliva. Pomožna ladja »Eleanor Bolling«, ki je preskrbovala ekspedicijo s prehrano in drugimi potrebščinami, je hotela te dni do zgoraj imenovane oporne ladje, a so jo obvestili potom radja, da je radi ledu vsak dovoz nemogoč. Rezervne prehrane in 4. letala ni mogla ladija izročiti v zimski tabor, ampak se je vrnila proti Novi Zelandiji.

Tornado v Ameriki. Čitateljem naše lista smo že pojasnili, kaj je tornado in kako strašna so njegova opustošenja. Te dni, ko smo preživljali pri nas nezno zimo, je obiskal tornado severoameriške države: Texas, Arkanzas in Mississippi. Vihar je razdejal cele kraje, ubil mnogo ljudi in na stotine jih je ranil. Vas Duncan s 450 prebivalci je tornado odnesel s površja in ljudi pobil. Ko je nehal vihar z uničevanjem, se je ulil dež, ki je smrdel po petroleju ter po bencinu. Tornado je namreč razdejal veliko petrolejskih in bencinskih skladišč, odnesel olja v zrak, kjer so se pomešala z deževnimi kapljami. Kako je izgledalo divjanje tornada, nam naj služi v pojasnilo, da je odnesla burja mnogo ljudi kar iz oken. Silovitost tornada je bila tako močna, da je nosila ljudi po zraku, jih metala ob drevesa ter jih tako ubijala.

Največji sovražnik strupenih kač. — Največji sovražnik in pokončevalec gadov in modrasov ni jež ali jastreb kurjak, ampak gozdne mravlje. Ako se je n. pr. modras najedel do sitega, leži leno in brezbrizno kakor bi hotel poginiti. V takem stanju so mu mravlje izlahka mojster. V velikem številu mu zlezejo v vse luknje v telesu in ubijejo kačo pri meroma hitro z ugrizi. Napad mravelj na sito kačo je nekaj v poletnem času vsakdanjega. V krajih, kjer je mnogo mravljišč, ni dobiti z lahka kake strupene kače.

Listnica uredništva.

Vsi dopisi, ki se tokrat niso mogli objaviti, pridejo prihodnjič!

Čitajte „Slov. Gospodarja“

ZA RAZVEDRILO

Nič ne pomaga. Žena: »No, mojega moža so snoči zelo napojili. Še sedaj ga ne morem zbuditi.« — Sosea: »Polijte ga po glavi z vodo.« — Žena: »Tudi to sem že poskusila, a je samo zamrmral: Ančka, daj mi marelo!«

Najslabša premičnina. Govorili so o premičninah in nepremičninah. »Katero premičnino so najslabše?« vpraša nekdo. — »Hčerke«, odgovori oče. »Nikdo je ne vzame, ako mu dobro ne plačaš.«

Nezaželeno. Po dolgi in hudi suši je padlo obilno dežja. »No«, reče eden, »sedaj se bo usulo celo nebo na zemljo.« — »Za boga!« zavpije drugi, »jaz imam tamkaj tri žene!«

Žena: »Že zopet si pijan, človek božji. To je že preveč! Ti bi se moral od sramote skriti pod zemljo!« — Mož: »E, pa daj mi ključke od kleti.«

Iznajdljivi tolovaj. V samotnem gozdu je napadel tolovaj bogatejšega gospoda in ga oropal denarja. Ko je začel oropani glasno vpiti na pomoč, ga je pomiril ropar z besedami: »Jaz Vam stavim ta-le predlog: Ako ne boste več kričali na pomaganje, vam dam eno tretjino odvzetega denarja nazaj.« — »Zakaj pa to?« ga vpraša začudeno gospod. Tolovaj se je mugal in odgovoril: »Le pogledjte moj ljubi, ako bi še vi dalje časa vikali, bi privabili mojega tovariša, ki je v bližini na preži in jaz bi bil prisiljen, z njim deliti naropani denar.«

V šoli. Učitelj vpraša: »Kedo mi zna povedati, zakaj so ribe neme?« — Mali Franček se smeji. — Učitelj: »Franček, zakaj se režiš?« — Franček: »Kako se ne bi smejal, gospod učitelj? Poskusite vi govoriti pod vodo!«

Mu treba počitka. Bolnica: »Gospod doktor, vi ste čuden zdravnik. Jaz sem tako močno bolna, a vi mi niti jezika še niste pregledali.« — Zdravnik: »Vašemu jeziku je potreben počitek.«

Na trgu. Kako to, da se je mleko pocenilo, a jajca so še vedno tako draga? — »To je pač enostavno. Iz enega litra mleka lahko napraviš dva, iz enega jajca ne moreš ustvariti dveh.«

Pred sodnikom. Sodnik: »Zakaj ste vlomili v trgovino trgovca Smodiča?« — »Zakaj? Poskusite vi priti v zaprto trgovino brez ključa!«

Sežiganje mrličev. V družbi sta se prepirali dve gospodični: ali se bolje dati po smrti sežgati ali pokopati. Nekateri so bili za sežiganje, drugi za pokop. Ena od gospodičen se obrne do starega gospoda in ga prosi, naj reši on to sporno vprašanje in ga vpraša: »Kaj pa mislite vi, gospod? Ali je boljše, da se dam po smrti pokopati ali sežgati?« — »Na vsak način«, odgovori gospod, »jaz bi vam priporočal, da se daste sežgati, ker tudi vrag ima rajši pečeno gos nego sirovo!«

Domneva. Pohleven možiček je počasi stopal proti domu od pogreba, ko je pokopal svojo mogočno in hudo soprogo. Ko je šel skozi ozko ulico, mu je kos opeke priletel na glavo. »Glej, glej, Mina je že v nebesih«, je vzkliknil, ko je pogledal kvišku.

Kazen. Sinek Matevžek si je raztrgal hlače in oče je pograbil palico. Ko mu jih je našteval po tistem delu telesa, na katerem se sedi, se je zgodila očetu nesreča, da so mu tudi počile hlače. »No, kdo bo tebe zdaj namlatil?« se je razjezil Matevžek.

Govor vojaškega kurata. Vojak Nace Kamilca je umrl za grižo in ko so ga pokopali, je imel vojaški kurat Ignac ob njegovem grobu nagovor: »Tu leži zdaj Nace Kamilca. To ima od tega, ker ljube je žro vsega vraga. Amen!«

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg z dne 2. marca 1929. Na mariborski trg v soboto, dne 2. marca 1929 so pripeljali špeharji na 96 voz 333 zaklanih svinj, 12 vozov sena, 3 voze otave in 4 voze slame. Svinjsko meso so prodajali po 16 do 18 Din. Seno in otava sta bila po 140 do 200 Din, slama po 70 do 100 Din. Pšenica se prodaja v Mariboru po 3 do 3.50 Din, ječmen po 2.50 Din, oves po 1.50 Din, kuruza po 2.50 Din, ajda po 2.25 Din, fižol po 6 do 7 Din. Kokoši so komad po 30 do 40 Din, gosi po 75 do 80 Din, purani od 80 Din naprej. Čebula je po 4 do 5 Din, krompir po 1.75 do 2 Din, česen po 16 do 20 Din, kislja repa po 2 Din, kislja zelje po 4 do 5 Din. Jabolka kupujejo po 7 do 12 Din suhe slive po 10 do 12 Din, smetano po 14 do 16 Din, maslo po 40 Din, čajno maslo po 50 do 60 Din, jajca po 2 do 2.25.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 28. svečana 1929. Prignanih je bilo: 7 konj, 14 bikov, 226 volov, 305 krav in 7 telet, skupaj 553 komadov. Povprečne živalske cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.75 do 8 Din, poldebili voli od 7.50 do 7.75 Din, plemenski voli od 7 do 7.25 Din, bikli za klanje od 6.50 do 8 Din, klavne krave debele od 7 do 7 Din, plemenske krave od 5 do 6 Din, krave za klobasarje od 4 do 5 Din, molzne krave od 7.50 do 8 Din, breje krave od 7.50 do 8 Din, mlada živina od 7 do 7.50 Din, teleta od 10 do 12 Din. Prodalo se je 346 komadov, od teh v Italijo 73 komadov, v Avstrijo 74 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 1. marca 1929 je bilo pripeljanih 57 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 3-4 mesece stari 280 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 550 Din, 8 do 10 mesecev 580 do 750 Din, eno leto 1000 do 1100 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 22 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic od 10 do 18 Din, telečje meso od 15 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 25 Din.

Žitni trg. V Sloveniji se krijejo le najnujnejše potrebe. Kuruza inzulanka, ki je doslej najbolj konvenirala za našo porabo, je danes poskočila na 285 medjimurska nakladalna postaja, radi česar je tudi zanjo zanimanje pri nas popustilo. Za promptno laplatsko blago se imenuje cena 316 Rakek transit, vendar je to močno pretirano in pri tej ceni ni misliti na kupčijo, dasi je za to blago v zadnjem času dokaj zanimanja. — V Ljubljani notirajo: Deželni pridelki (vse samo ponudbe slovenskih postaj, plačljivost 30 dni, dobava prompt: pšenica bč 80 kg 2% 305-307.5, marec 310-312.50, aprila 315 do 320, maj 322.50-325, kuruza ameriška 345, bč času primerno suha 310-312.50, soržica 50% rži in 50% pšenice, franko Domžale 285-290, moka 0g vagon blago franko Ljubljana, plačljivo po prejemu 420-425. Zaključkov ni bilo. Tendencia čvrsta.

Matijev sejem v Laškem je bil zelo živ po živinskih kupcih. Manjkalo pa je lepe in debele živine, ker ta gre dobro v

denar. Prvi sejem za živino bi zdaj moral biti dne 11. marca, ker pa je isti dan sejem tudi v občini Dol, ga je okrajno glavarstvo preložilo že za 9. marec, to je to soboto. Ker so kupci, ki so bili na Matijev sejem v Laškem, obljubili obisk sejma za 9. marec, je pričakovati velik dogon živine.

*

Gospodarska obvestila.

Predavanje pri Sv. Petru niže Maribora. V nedeljo, dne 10. marca, bode porani sv. maši v šolski sobi čč. šolskih sester predaval naš znani vinogradniški strokovnjak, gospod inženier Ivan Supanič o rezi trsa in nato v župnijskem vinogradu praktično učil, kako je treba rezati. Kmetijska podružnica Maribor in okoliš vabi na to važno predavanje vse, moške in ženske, posebno pa mladino! Udeležitelji naj prineso škarje s seboj.

Vinogradniki! Letošnja zima je povzročila skoraj po vseh vinogradih hude pozebe. S preudarno trsno rezjo, katero naj letos izjemoma odložimo na poznejši čas, moremo še marsikaj popraviti. O predmetu so že poročali strokovni in drugi listi. Tudi v Mariboru izhajajoči mesečnik »Naše gorice« prinese v svoji prihodnji številki splošna navodila za letošnji način trsne rezi, na kar opozarjamo že zdaj vse vinogradnike. Z rezjo pa na vsak način počakajte!

Pozeba gorice. Stare beležke pravijo, da od leta 1788 ni bilo tako hude zime v mesecu februarju kot letos. Ker prenaša dobro dozoreli trtni les 20—22° C, je prav umevno, da so rozge, ki so gledale iz snega, pozeble. Tudi stari les in celo korenine so ponekod trpele, kjer so vetrovi odnašali sneg, ogrevajočo zemeljsko odejo. Zato bo treba pri rezi velike pazljivosti.

Vinske cene. Toplejše vreme je nekoliko poživelo vinski trg. Trgovci odpremijajo prodano vino, vinogradniki ga dovažajo, kar so prodali še pred mrazom. Do novih kupčij pa ni prišlo, ker čakata obe stranki, kaj bo rekla vinska gorica. Pozeba je precej občutna, njen obseg se še ne da sigurno dognati. Nove cene se bodo pokazale šele proti koncu tega meseca, oziroma šele začetkom aprila.

III. vinski sejem in razstava vina v Ljutomeru se vrši dne 10. aprila 1929. Kakor prejšnja leta, bo tudi ta prireditelj dokazala, da se pristni »ljutomerskan« dobi samo v Ljutomeru. Vkljub lanskemu deževju v rani jeseni so vina prav prijetnega, harmoničnega okusa. To je pripisovati predvsem pozni trgatvi, ki je v ljutomerskem okraju postala že običajna. Ker so vinske zaloge zadnjega letnika dokaj obilne, bo tudi izbira vina prav lahka. Gostilničarjem, viniskim trgovcem in drugim ljubiteljem dobrega vina se bo nudila ta dan najlepša prilika za nakup prvovrstnega blaga po zmerno nizkih cenah! — Podružnica Vinarskega društva za Slovenijo v Ljutomeru.

Kmetijska podružnica v Ljutomeru priredi s sodelovanjem Kmetijske družbe na Jožefovo dne 19. marca, po osmi službi božji v dvorani Sokolskega doma v Ljutomeru predavanje o umetnih gnojilih s filmom (to je v slikah) in če bode

čas, še iz katere druge kmetijske panoge. Predaval bo glavni tajnik Kmetijske družbe inž. Rado Lah. Film je izredno zanimiv in podučen. Ker bo prireditev prva te vrste v Ljutomeru, je želeli, da se tega predavanja, odnosno predvajanja filma udeležijo gospodarji in posestniki v prav obilnem številu!

Marenberg. Na gospodarskem tečaju, ki se je vršil tukaj dne 19. svečana, sta predavala gospod nadrevizor Vlado Pušenjak in gospod inženier Dolinar. Le škoda, da k tako koristnim predavanjem ni prišlo več gospodarjev. Častno so se tečaja udeležili z Remšnika. Gospodoma predavateljema lepa hvala za njihov trud!

Šmarje pri Jelšah. Dne 24. svečana se je vršilo v Šmarju predavanje o živinoreji. Predavanje je priredil okrajni zastop, na katerem je predaval gospod inženier Koprivšek, profesor oblastne kmetijske šole v Sv. Juriju ob južni ž. Predavanja se je udeležilo nad 100 kmetovalcev, kateri so predavatelju z velikim zanimanjem sledili in so bili vsi navdušeni za povzdigo kmetijstva, zlasti živinoreje. Po končanem predavanju se je vnela živahna razprava o teh panogah kmetijstva. Gospod predavatelj je z živo besedo opisal način vzgoje telet in izbiri plemenske živine, izboljšanje in gnojenje travnikov, zlasti je poudarjal koristi, ki jih prinašajo kmetovalcu vzorna gnojišča. G. gerent okrajnega zastopa je pred predavanjem v kratkem, a krepkem govoru orisal potrebo zanimanja za povzdigo kmetijstva v našem okraju. Po končanem predavanju se je zahvalil predavatelju in udeležencem, katerim je pojasnil, da je dolžnost okrajnega zastopa, podpirati z vsemi močmi kmetijski stan, kar je tudi pokazal z letošnjim proračunom, v katerega je postavil 44.000 Din za živinorejske in kmetijske namene sploh, toda proti tej postavki so se našle osebe, ki so vložile ugovore, češ, da okrajni zastop dosedaj ni nikdar določil tako visokih zneskov za kmetijstvo. Šmarškemu okrajnemu zastopu se najpristrčneje zahvaljujemo za to prireditev in ga prosimo, naj ohrani tudi še za naprej naklonjenost našemu kmetiskemu stanu in ga podpira v gospodarskem in izobraževalnem oziru. Želimo, da bi se slična predavanja večkrat priredila. — Udeleženec.

*

Kmetijska dela v marcu.

V vinogradu.

Običajno se v prvi polovici marca dokončava rez vinske trte, letos pa še tega opravila začeti nismo mogli. Predvsem bo treba z rezjo počakati tako dolgo, dokler ne bodo posledice mrazu bolj vidne. Jokanje trte naj nas v tem izjemnem slučaju preveč ne straši vsled pozne rezi. Ker bodo locni morali izostati, narežimo več daljših reznikov. — Ko se je zemlja nekoliko osušila, začnimo s prvo kopjo. Ob tej priliki moremo gnojiti s hlevskim gnojem, ali pa z umetnimi gnojili, ako tega nismo opravili v jeseni. Vinska trta nam vloženo glavnico le tedaj dobro obrestuje, ako jo redno in zdatno gnojimo. Tla, ki so bila v jeseni rigolana, je poravnati in nakoliti na primerno razdaljo 1.2 do 1.5 metra.

V sadovnjaku.

V tem času se bliža rastna doba (vegetacija), in imamo v sadovnjaku navadno največ dela. Snaženje, pomlajevanje in precepljanje sadnega drevja so opravila, ki jih je treba v tem mesecu dovršiti. Pravilno osnaženo sadno drevje je najlepše spričevalo vsakega sadjarja. — Mlado drevje, ki so ga vsadili pred nekaj leti, je pregledati ter vejevje po potrebi razredčiti. Ako smo drevo pravilno obrezovali v mladosti, ne bode treba žagati debelih vej v starosti. Ako najdemo drevje, ki kljub vsem naravnim pogojem ne odgovarja svojemu namenu in ne rodi, storimo najbolje, če ga precepimo s primerno sorto. Cepimo v razkol ali precep, na sedlo, ali pa v žleb. Izberimo si način, za katerega imamo največjo spretnost. V marcu je tudi čas za saditev sadnega drevja. — Kdor je pripravil jame in kole, bode to delo opravil sedaj še dovolj uspešno. Ob vsaki priliki zatirajmo tudi škodljivce sadnega drevja. Pravijo, da so v letošnji ostri zimi šli po zlu. V kolikor se bo ta napoved uresničila, o tem se bomo lahko prepričali tekom leta.

Na polju in travnikih.

Na njivah je prvo opravilo, da prebranamo jesenske prahe in ozimino, čim se zemlja toliko osuši in scedi. Ozimine, ki kažejo slabo rast, pognojimo s čilskim solitrom, ki nudi rastlinicam direktno hrano, še predno jo morejo prejemati iz zemlje v dovoljni množini. Gnojenje s čilskim solitrom bode zlasti letos velike važnosti, ko je zemlja počivala daljšo dobo pod sneženo odejo. Sejemo oves, letni ali jari ječmen, jaro pšenico, graščico in bob. Te setve so navadno boljše čim ranije se posejejo. Na to je pripravljati zemljo za koruzo in krompir. Pri tem je potrebna brana bolj nego plug, ker je v spomladi več branati nego orati. Večjo korist imamo namreč, ako v jeseni globooko preorjemo, v pomladi pa dobro prebranamo, kakor če v pomladi gnojimo in orjemo. — Na travnikih se poslužujemo sedaj travniške brane v polni meri. Njeni premakljivi zobje naj okopajo vso travniško ozemlje kar najtemeljiteje ter naj iztrgajo tudi mahovino in ves plevel, ki duši travo. Apnimo ob tej priliki travnike in deteljišča, kjer je v zemlji premalo apna. Pomanjkanje apna v zemlji spoznamo s pomočjo navadnega močnega kisa. Ako ž njim polita zemlja le malo ali sploh nič ne zašumi, je to znak pomanjkanja apna. Vpliv apna na zemljo je mnogovrsten. Apno pospešuje godnost zemlje in razkroj organskih snovi v njej. Težko raztopne hranilne snovi pretvarja v lahko prebavno rastlinsko hrano. Apno uničuje plevel, zatira rastlinske in živalske škodljivce in bolezni. Apno ublažuje in veže nase vse škodljive kisline in snovi, ki nastajajo osobito v vlažnih zemljah in pri pretvarjanju raznih gnojil v zemlji. Vobče

Družinsko Prafiko za leto 1929

se apno kot gnojilo premalo ali sploh ne vpoštevata pri nas. Na 1 ha vzamemo 15—30 q apnenega prahu, ki se naroča pri Kmetijski družbi, ali pa pri podpisane-mu po skrajno nizkih cenah.

Na vrtu.

Ker so vsled ostre zime zgodnja pomladanska dela dosedaj morala izostati, veljajo že v februarju navedena vrtnarska opravila še naprej. Na prisojnih mestih sejemo razven graha, mrkva in boba še peteršilj, celer, salato in rano zelje. Koncem marca moremo sejati tudi pozno zelje, ohrovt, karfijol, paradižnike in papriko. Grah zamore prenesti brez škode še 4 stopinje C mrazu, dočim fižolu škodujejo že hladne noči. Vrtnice je odkriti in obrezati, vrtno zemljo pa ob lepem vremenu gnojiti in prekopati.

V kleti.

Prazne sode žveplajmo redno vsakih 6 do 8 tednov. Pri tem se poslužimo zažveplanih, ako ne uporabljamo tankih azbestnih žvepljenih trakov, pri katerih žveplo pri gorenju ne odpada. Z drugim pretakanjem vina lahko počakamo do srede aprila, v katerem času se začne kletna toplota znatno spremenjati. Pregosto pretakanje vino slabi, ker mu jemlje preveč alkohola in dišečin, od katerih je odvisna vrednost vina. Zategadelj imajo vinske trgovine, ki so ob nezadostnem številu primerne posode primorane vino večkrat prelivati, navadno slabše kvalitete, nego vinski producenti. Iz tega je tudi umevno, zakaj so stara vina, akoravno brezhibna, na alkoholu revnejša, nego so bila v svoji mladosti. Ako nam vino nagiba k porjavenju, mu dodamo 3—5 g natrijevega bisulfitna na 1 hl. Vina letnika 1928 sicer niso slaba, kjer se vinogradniki s trgatvijo niso prenačili. (Glej tozadevni oglas v današnji številki!)

V marcu vigred se pričanja, zima šteje svoje dni; solnce nad zemljo se vzpenja in oživlja vse stvari.

Vekoslav Štampar.

Maribor. Maribor se širi in napreduje. Že lansko leto je mestna občina pod vodstvom našega župana dr. Juvana zgradila toliko novih hiš, da je prišlo okoli 200 družin, večinoma delavskih, pod streho. Za letos pripravlja zopet veliki gradbeni načrt. Na Aleksandrovi cesti, med glavnim kolodvorom in Scherbaumovim skladiščem bode s pomočjo državnih ustanov zgradila veliko poslopje, ki bo merilo v dolgoti 119 metrov ter bo visoko 2 nadstropji. Tu bodo nameščeni sledeči uradi: carinska pošta, kolodvorska in izmenična pošta, carinarnica, obmejna policija in del železniške uprave. Ob Einspielerjevi ulici v Melju pa se bo gradilo trinadstropno hišo za carino. Obe veliki stavbi sta proračunjeni na 17 milijonov dinarjev. 5 milijonov prispeva pošto ministristvo, a ostali denar dobi mestna občina iz sklada za tlakovanje, ki se plačuje pri carini. Tako pametno so naši možje pri občini vse to uredili, da mestna občina sama ne bo nič doplačala, ali vendar bo lastnica teh velikih novih hiš. Poleg uradov bo v teh zgradbah zopet 41 lepih stanovanj za uradnike in delavce. Na ta način

bo 41 družin prišlo pod streho. Načrti so že gotovi in upamo, da se bo z zgradbo pričelo že spomladi. Delavska zbornica pa bo skupno z mestno občino postavila v Frančiškanski-Marijini in Kopališki ulici, v ozadju frančiškanske cerkve, veliko palačo, v kateri bodo društveni in uradni prostori za delavske organizacije ter veliko moderno kopališče. Tudi tu bo novih stanovanj okoli 20. Stala bo ta zgradba približno 10 milijonov dinarjev. Občina v denarju ne bo prispevala, ampak bo bojniškim blagajnam samo dala jamstvo. Na Felberjevem otoku pri Kamnici bo občina z lastnimi sredstvi postavila veliko dravsko kopališče, ki ne bo privlačna sila samo za Mariborčane, temveč tudi za tujce. Od tega bo imelo dobiček mesto Maribor pa tudi sosednja Kamnica. Z denarjem, ki ga za mestno občino zbira iz plačane carine glavna carinarnica, se bode tudi tlakala Aleksandrova cesta od hotela »Merana« dalje proti Lajtersbergu. Za to delo je določeno dva in pol milijona dinarjev. Pri vseh teh velikih zgradbah bodo domači obrtniki in delavci imeli lep zaslužek, kar je za sedanjo dobo, ko je toliko ljudi brez dela, velike vrednosti. Mariboru moramo res častitati, da ima tako skrbno občinsko upravo. — Zopet dva stara Mariborčana umrla. Prejšnji teden sta med drugimi umrla v Mariboru dva moža, ki sta bila zelo spoštovana: Alojzij Rakovec, višji železniški uradnik v pokoju, in kleparski mojster in posestnik Jožef Riha. Prvi je bil star 82, a drugi 87 let. Rakovec je bil, dasiravno višji uradnik, znan po svoji pobožnosti in dobrosrčnosti. Vsak dan je zahajal v baziliko M. Milosti in je bil dolga leta predsednik dobrodelne Vincencijeve konference. Riha je bil tudi zelo dober človek in večletni predsednik požarne brambe. — Dva živinozdravnika postala doktorja. V Zagrebu sta bila 27. februarja slovesno proglašena za doktorja živinozdravniške vede ravnatelj mestne klavniške uprave gosp. Rojko, rojak iz Hoč, in okrajni živinozdravnik g. Vebler, doma iz brežiškega okraja. Čestitamo! — Še ena nova hiša v Mariboru. Trgovec g. Klajnšek iz Vetrinjske ulice je kupil hišo na oglu Židovske ulice in Novega Glavnega trga. To hišo bo podrl in bo zgradil še tekom letošnjega leta novo za približno 1 milijon din. V hiši bo otvoril novo trgovino. — Hripa je začela močno razsajati. V Mariboru skoro v vsaki hiši leži kdo obolel na hripi. Tudi umrje jih več na tej zahrbtni bolezni. Od novega leta do 1. marca je vsega skupaj umrlo v Mariboru okoli 300 oseb. — Živinski sejmi v Mariboru so postali zadnja leta največji sejmi te vrste v Sloveniji. Na zadnji sejmi so prignali živino-rejci vsega skupaj 553 glav živine. Prodanih je bilo 346 komadov, torej več kot polovica prignane živine, kar je dobro znamenje. Tudi Italijani in Avstrijci so prišli in nakupili 147 goved. — Čajnice za ubožne sloje je mestna občina te dni ukinila, ker mraz ni več tako hud, kakor v sredini februarja. Izdalo se je vsega nad 21.000 porcij čaja in kruha. Ker so pa dobrosrčni Mariborčani darovali precej denarja v to svrhu, bo mestna občina dajala revežem brezplačno hrano v Ljudski kuhinji na račun darov. — Upanje naših zrakoplovcov in njih oboževalcev je splavalo po vodi! Mnogi Mariborčani, posebno oni, ki so že kdaj z letalom splavali v značne višine, so upali, da se bo na Teznu na vezbališču postavila postaja za zrakoplove, ki bi prevažali potnike iz Dunaja v Zagreb in Beograd ter proti Ljubljani in Trstu. Za Maribor bi ta ustanova pomenila velik napredek. Ali te dni se je raznesla novica, da z »aerodrom« (tako se imenuje postajališče za zračne ladje) v Mariboru ne bo nič. — Mariborčani, naročite si »Slovenskega Gospodarja«! Četrtno stane samo 9 Din, polletno 16 Din, a celoletno 32 Din. Naročite si ga lahko v Ciri-lovi tiskarni. Odslej bode »Gospodar« prinašal važnejše mariborske novice.

Kotlje. Imamo tudi pri nas oster mraz, tako da kar drevje poka. A nočemo tožiti čez hudo zimo, saj to itak nič ne pomaga, veliko bolje je, da si človek katero zapoje, tako pozabi la-

že na svoje težave. Zato se je pri nas ustanovil nov mešani pevski zbor. Šteje že nad 20 u-dov. Pri zadnji igri, ki jo je priredilo gasilno društvo v šolskih prostorih, se je prvokrat pokazal ter s svojim nastopom veliko pripomogel, da je prireditev tako dobro uspela. Splošna sodba je bila: Res dobro pojejo, kdo bi si to mislil! Znani so sicer na daleč okoli kotuljski muzikanti a da imamo pri nas tudi tako dobra pevska grla, tega do zdaj niti sami vedeli nismo, zato smo se kar čudili, ko smo jih prvokrat slišali. Vsi pevci kažejo za petje veliko veselje in zanimanje, želimo samo, da bi tudi vztrajali in držali trdno skupaj ter bi jih kmalu mogli tudi poslušati v cerkvi. Le pogumno naprej!

Ribnica na Pohorju. Ne, letošnji zimi enake, je pa tudi pri nas najstarejši ljudje ne pomnijo. Sliši se, da se je tu in tam že usedla zima z debelim snegom in mrazom vmes, toda tako teden za tednom vztrajajočega pa še ne vemo. Snega nam je nakrillila skoro za meter, na planini pa blizu za dva. Bog varuj kakšnega naglomočnega juga, potem bi poljanci brez-dvomno trpeli hudo vsled množin vode, ki jo lahko povzročijo te snežene mase vsepovsod letos. Najhujši mraz je pritisnil dne 3. svečana, do — 30 stopinj. Nov, lanske jeseni dovršen vodovod po vasi je zamrznil. Vsled tega se je tudi pust preganjal ponajveč doma v topli sobi. No, saj pa pri nas tudi ni običaja kakšne klade vlačiti onim dekletam, ki jim je pust odhlačal brez ženinov. — Kakor je slišati in videti, menda največ neljubih posledic nam bo ta mraz pustil po kletih. Lepo število meric krompirja se bo kjersibodi vrglo v nič na pomlad, ker je zamrznil. Pretežnja naših seljakov si prerokuje iz teh izrednosti suho leto.

Marija Snežna. V enem tednu smo imeli kar štiri mrlice in sicer dva možka in dve ženski. Med preminulimi je bila Alojzija Holler, p. d. Štehanzlova krčmarica, dobra in skrbna gospodinja ter vzgledna mati. — Smrtno je ponesrečila Serkova šolarca, na katero je padla streha in poškodovala dekletce smrtno.

Sv. Martin pri Vurbergu. Načelnik trgovskega gremija za mariborsko okolico gospod Jan-ko Kostanšek je dne 24. svečana obhajal 10let-nico svojega prihoda kot trgovca v mariborski okraj. Ni se omejil samo na delovanje v okviru poklica, marveč je tudi deloval v javnosti. Mesto stare brodarke zadruga se je z njegovo pomočjo ustanovila nova. Ta zadruga je postavila še danes obstoječi novi brod čez Dravo v Zgornjem Dupleku. Z žilavo neumornostjo se trudi in deluje že več let za zgradbo mosta na tem kraju. Ustanovila se je tudi požarna bramba, katera je popolnoma opremljena in sicer brez dolgov. Imenovani se udelestvoje že več let kot občinski odbornik in kot odbornik posojilnice. Posebno se je pa odlikoval kot načelnik trgovskega gremija za mariborsko okolico, kateremu načeluje že več let, ter je imel v zadnjih letih velike boje za pridobitev pravic gremijskih članov. Člani gremija želimo našemu vrlému predsedniku obilo sreče in uspehov v njegovem narodnem in združnem delovanju še na mnogo desetletij! — Član gremija.

Gornja Polskava. Malokdaj se oglasi kdo iz našega kraja, toda zato še ne smete misliti, da Polskavljani mogoče spijo. Zmiraj imamo kaj novega. Sedaj seveda dosti snega in hud mraz. Pa tudi kaj veselega imamo v tej zimi. Dne 3. svečana je priredil cerkveni pevski zbor zbor igro in sicer tri burke, pri katerih smo se vsi prav pošteno nasmejali. Na vspredu je bilo tudi par krasnih narodnih pesmi. — Dne 24. svečana je pa obhajal cerkveni pevski zbor petletnico, odkar je prvič nastopil na koru in sicer pod vodstvom mladega organista g. Iv. Bolkota. Pri prvem sv. opravilu je bilo skupno obhajilo pevcev. Lep vzgled za mladino. Na-dejamo se, da nas po Veliki noči spet razvedrite s kako prireditvijo.

Visole. Umrla je daleč znana Alojzija Zigert v starosti 46 let. Bila je izučena kuharica, služila je pri imenitnih družinah, kakor pri sve-

tovnostnem pivovarnarju Dreherju v Švehatu pri Dunaju, pri avstrijskem general-konzulu v Mainchaimu na Bavarskem, pri avstrijskem konzulu v Baru na Laškem in tudi na Ruskem. Bila je vestna v svoji službi. Povsod so jo radi imeli. Prihranila si je že precej lepo premoženje, pa prišel je avstrijski denarni polom in ji je uničil ves prihranek. Služila je od mladih let, dokler je ni bolezen položila na bolniško posteljo, na kateri je vdano trpela celih sedem let. — Povsod se pritožujejo, kako hudo zimo imajo. Tudi mi se moramo malo pobahati z njo, imamo namreč snega in mraza toliko, da stari ljudje ne pomnijo kaj takšnega. Vsega nam primanjkuje: stelje za živino, drv za kurivo, moramo že sadno drevje podirati, ker vsled visokega snega ne moremo iz gozdov drv dobiti.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kakor drugod, smo morali tudi na naši šoli radi mraza ter velikega snega prekiniti pouk. Prihajali so namreč šolarji vsi premrazeni v šolo; tudi se šolske sobe niso dale dovolj ogreti. — Tudi tu pri nas smo parkrat kar ob enem videli po dvoje, celo troje solnc. Pa glej ga spaka! Kljub trojnemu solncu na nebu smo se vseeno mi moški stiskali v zimske suknje, ženske pa v gorke kočomajke, dočim se poleti kaj radi poskrijemo v hladni senci pred žarečim solncem, četudi je samo eno obešeno visoko v zraku. — Naše ceste so sedaj precej dobre. Potegnili so namreč kmetje takoj drugi dan po zapadlem snegu »te male pljuge« od vasi do vasi. Par dni pozneje so se pa posestniki med seboj zme nili, da treba potegniti »ta veliki plug« kar s 4 ali 5 pari vozne živine. In res. Živina je potegnila; na plugu so pa sedeli sami težki možje, da je ubogi plug kar hreščal in stokal pod njihovo težo. Mogoče so imeli možje pri sebi na plugu tudi kako flašo z žganico. Pravijo namreč, da je dobro, se ž njo v hudi zimi malo pogreti. Vsi pa upajmo, da bomo kmalu dočakali toplejših dni, ker smo že do grla siti te nadležne zime.

Sv. Boljank v Slov. goricah. Pregovor pravi: Stari mora umreti, mladi pa lahko! Bela žena je tokrat neusmiljeno posegla v vrste naše mladine. Umrl je po kratkem bolehanju doma in še nekaj dni v bolnici v Mariboru 28 let stari Janez Cvetko, edini sin vdove na Kozlovcu. Njegova mati in sestra se nista ustrašili velikih stroškov za prevoz pokojnega iz Maribora na domače pokopališče. Značilno pri tem prevozu je bilo, da je avto s krsto običal na potu v snegu in jo je moral iz Pacinjak tamonjki kmet pripeljati na saneh na dom k Sv. Boljanku. Pogreb, ki je bil dne 21. svečana, je pričal o veliki priljubljenosti tega fanta v vsej

naši okolici. Izredno lep spreved na pokopališče je bil dokaz, da ga je vsled njegovega tihega, mirnega in resnega značaja vse rado imelo. Vzrok bolezni je bil, da se je nenavadno močno prehladil. Zato mladina, pazi na svoje zdravje, ki je zaklad v zelo zdrobljivi posodi! Rajnemu Janezu pa večni mir in pokoj! — Minulo soboto pa so položili k večnemu počitku nepozabno mamico, 88 let staro Marijo Rajšp tudi iz Kozlovca, soseda prej imenovane. Se pač vidi, da smrt ne izbira, ampak kar od kraja pobira. Po starosti je bilo med njima ravno 60 let razlike. Počivaj v miru! — Če se o čem zdaj govori, je gotovo zima na prvem mestu. Temperatura nekatere dni do — 30 stopinj C. Mnogim posestnikom je zmrznil krompir in druga reja. Škoda po tej zimi, kakoršne nihče ne pomni, je velika. Zelo trpijo siromaki, ki se niso dovolj oskrbeli s kurivom. Bog daj v kratkem toplejše dni!

Mala Nedelja. Kaj takega pa še ne! Tako lepe odhodnice za naše rekrute še nismo videli! Slomšekovo prosvetno društvo je nudilo njim in nam krasen užitek. V lepem venčku dobro sestavljenega programa so se vrstile resne in šaljive pevske in dramske točke. Najbolj pa so nam vsem šle k srcu poslovinne besede našim letošnjim vojaškim novincem, ki jim jih je spregovoril nepozabni gospod Suncič s svojo priznano gorkoto in navdušenostjo, ter spevana žalostna ali opereta »Mlada Breda«, na katero smo bili najbolj radovedni. Nismo se varali, napravila je globok utis. Društvu čestitamo k takim prireditvam. Saj jih že tudi sosedje radi posejajo.

Loperčice pri Ormežu. Tuk. prostovoljno gasilno društvo si je nadelo težke nalogo, nabaviti si motorno brizgalno, ki je bila blagoslovljena že na Ivanjsko nedeljo lani. Vendar je ležal na nji še neprijeten dolg. Na zadnjem obč. zboru dne 17. svečana pa je zamoglo načelstvo člane razveseliti s prav prijetno novico, da je ta dolg ž skoro poravnal, ker so člani z odobranjem vzeli na znanje. Za to gre zahvala vnetemu in delavnemu načelstvu, pa tudi vsem marljivim članom in vsem prijateljem društva, ki so vsak po svoji moči pomagali in darovali. Društvu kličemo: Le pogumno naprej!

Krapje pri Ljutomeru. V občini Cven se je ustanovilo dne 7. maja 1892 prostovoljno gasilno društvo Cven; prvo na Murskem polju s slovenskim poveljnim jezikom (v Ljutomeru je bilo z nemškim). Isto je obsegalo vse štiri vasi občine. Ker pa je bilo društveno delovanje v tako obsejni občini težavno, Krapje je oddaljeno od Cvena pol ure, smo si ustanovili dne 22. prosinca t. l. prostovoljno gasilno društvo Krapje za vasi Gornjo in Spodnjo Kra

pje. Pristopilo je 20 članov. Društvo si bo moralo omisliti najprej novo brizgalno, ker stara ne odgovarja današnjim potrebam. — Kruta smrt nam je pa že v teku enega meseca posegla v društvo ter utrgala nit življenja našemu dobremu tovarišu, pridnemu in poštenemu sosedu Jožefu Filipič, v najlepši moški dobi 42 let. Pogreb se je vršil dne 22. svečana iz župne cerkve Ljutomerske na tamkajšnje pokopališče ob obilni udeležbi občinstva, čeprav je kazal toplomer — 27 stopinj C. Na grobu se je poslovil od nepozabnega Jožeta tovariš načelnik. Umrl je bil naročnik »Slovenskega Gospodarja« ter drugega katoliškega tiska. Bodi mu ljuba slovenska zemljica lahka! Dobri Bog v nebesih pa mili sodnik in plačnik! Zalujoci ženi in ostali rodbini pa naše prisrčno sožalje!

Krapje pri Ljutomeru. Pred kratkim nas je zapustil po kratki in mučni bolezni v starosti 70 let Alojzij Cimerman, posestnik in čebelar. Pokojni je bil kot mož poštenjak, katerega bosta njegova žena in sestrana Franca težko pogrešali Bog mu bodi milostljiv!

Krapje pri Ljutomeru. Ustanovili smo si prostovoljno gasilno društvo Krapje. Pravila imamo že potrjena od gospoda velikega župana. Pri ustanovitvi je takoj pristopilo precejšnje število zavednih mož in mladeničev, kateri hočejo vztrajno delovati v prid društva. Bogu v čast in bližnjemu v pomoč! Mnogo dela in skrbi še je pred nami, predno bode vse potrebno storjeno. In v to pomozi Bog!

Spuhlja pri Ptuj. Prostovoljno gasilno društvo v Spuhlji je zadnji čas pobiralo prostovoljne prispevke za nabavljeno novo motorno brizgalno. Prav lepo se zahvaljuje vsem darovalcem iz sosednih občin, kateri so se požrtvovalno izkazali za to prekrizno napravo, s katero bomo vsaki čas radvoljno prisrčili na pomoč. V naprej pa se še priporočamo drugim občinam, da nam ob priliki pobiranja priskočijo z milimi darovi na pomoč, tako da bomo mogli v doglednem času izplačati nabavljeno motorno brizgalno in potrebno orodje, ki nas stane blizu 60.000 Din. Na pomoč!

Špitalič pri Konjicah. Na kvaterno soboto, dne 23. svečana, smo pokopali ob veliki udeležbi Terezijo Kukovič iz Kraberka, ki je prva umrla letos pri nas. Komaj 40 let stara je zapustila potrtega moža s petero nepreskrbljenimi otroci ter se je preselila v kraj, kjer ni solz, ne smrti. Naj počiva v miru!

Marenberg. Dne 17. svečana nas je zapustila gospa Antonija Ternik, Gornja Vižinga št. 16, v 42. letu življenja ter šla v večnost po plačilo za svoje lepo in vzgledno življenje ter izredno potrpežljivost in udanost, s katere je pre-

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

»Čisto navaden umor iz osebnih razlogov, najbrž radi razžaljenja ali prepira, in spet čisto navaden vlom, ki se je povrh še popolnoma ponesrečil. Naša policija — vse premalo je je žal v teh dneh, ko nam vojska pobere cvet naših mladih ljudi — naša policija torej je zmožna dovolj, da bo sama opravila s temi malenkostmi. Saj se take reči od časa do časa dogajajo v vsakem okraju. Verjemite meni — jaz imam izkušnje v takih zadevah! — verjemite meni, pravim, da ti dve zadevici nista v nobeni zvezi z zloglasno roparsko tolpo in da se torej prav nič ne tičeta vašega odličnega poslanstva! Zato lahko s tem večjo vneto posvetite ves svoj čas in vse svoje moči roparskemu napadu na pošto kočijo in tistim šeststisočdvesto frankom, ki so jih odnesli, prav posebno pa da izsledite drznega roparskega vodjo, ki ima leseno nogo.«

Zadovoljen s svojimi govorniški zmožnostmi je gospod Vimars umolknil. Upravičeno je zasedil, da se sme po takem izvrstnem govoru pomakniti bliže k izhodu.

»Mislim,« je še pridjal s ponižno uslužnostjo, »da nam ni treba več nadalje nadlegovati gospoda prokuratorja. In ako milostno dovoli —«

Na njegovo izrekljivo zadoščenje se je tudi mož v sivi suknji pripravljal za odhod.

Gospod St. Tropéze je bil že na kraju svoje potrpežljivosti. Ko je torej končno kazalo, da bo rešen nadležnih obiskovalcev, je bil na mah ves vlijuden in priazen. Gospodu zaupniku notranjega ministra je prav milostno pokimal, gospodu prefektu pa je šepnil na uho:

»Ni treba, da bi se tale nepridiprav preveč vmešaval v vaše policijske zadeve! Ne dajte mu preblizu priti, gospod Vimars! Zagovarjal vas bom in zastavil ves svoj vpliv v Parizu za vas, pa naj reče ta nepoklicani vohun kar hoče!«

Zaupljivo mu je pokimal in gospod Vimars se je čutil v devetih nebesih, tako je bil srečen nad zaupljivostjo svojega šefa. Hvaležno ga je pogledal, se mu globoko poklonil in odšla sta z gospodom Fernandom.

Molče ie stopal drobni mož v sivi suknji s

Getzemani in Golgota,

premišljevanje za post. Molitvenik stane vezan 30 Din. — Naročite si ga takoj v

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

našala več let svojo neozdravljivo bolezen na želodcu. Pokojna je bila skrbna žena in gospodinja svojemu možu, dobra mati trem nedraslim otrokom, ženam v bližnji in daljni okolici pa draga družabnica radi ponižnega in mirnega značaja. Mnogi bodo pogrešali njene družbe in tolažbe, pa tudi njene darežljive roke. Rada je zahajala v cerkev tudi ob slabem vremenu in je še kratko pred smrtjo pokazala ljubezen do župnijske cerkve s precejšnjim darom za nova barvana okna. Kljub hudemu mrazu jo je spremilo na zadnji poti poleg sorodnikov številno uradništvo, zastopstva društev in drugo občinstvo, ki jo bodo vsi ohranili v najlepšem spominu ter ji žele obilno plačilo pri Bogu!

Sv. Jurij ob južni žel. V nedeljo, dne 17. svečana je preminul naš blagi vaščan g. Anton Pevec, p. d. Mlinarjev Tone, v starosti 78 let iz Brezja pri Sv. Primožu, bivajoč pri blagi rodbini gospoda Franca Povalej. Njegove telesne ostanke so zanesli na mirodvor v Botričnico, kjer so jih položili v naročje zemlje. Bil je po poklicu kolarski mojster ter poštenjak, odkar smo ga poznali in zelo marljiv. Žalujoci rodbini Povalejevi, kakor tudi vsem sorodnikom, prijateljem, znancom in sosedom izrekamo tem potom naše iskreno sožalje! Toplo priporočamo blagega moža v molitev! Naj v miru počiva! Bodi mu domača zemljica lahka!

Kostrivnica. Tukaj se je poročil dne 10. svečana član Orla in Marijine družbe Anton Brglez z Ano Škorec, oba iz Čačavasi. Na gostiji se je na licitaciji prodala svinjska glava, katere dobiček 135 Din je namenjen zgradbi društvene doma. Obema kličemo na mnoga in srečna leta v novem stanu. — Letošnja sibirski zima je tudi nas prav občutno zadela, snega imamo kar na metre visoko, posebno mraz je naredil veliko škodo na krompirju in na repi, ki sta skoraj večinoma zmrznila posestnikom. Vse s strahom gleda na spomlad, ko ne bo kaj jesti in ne saditi. Na mestu bi bilo, da bi se že sedaj na merodajnih krajih o tem mislilo, da dobimo pravočasno vsaj za seme krompir in druge potrebščine. Gotovo tudi ni nobenemu žal, da si je o novem letu naročil časnike, ker boljšega časa si ne more nobeden misliti za branje kakor je sedaj, ko ni drugega dela. Prihaja pa na našo pošto vsak teden do 120 izvodov »Gospodarja« in do 10 »Slovencev«. Vsa čast Kostrivničanom za njih krščansko zavedenost v tem oziru! Le po tej poti naprej!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Deževna jesen je preprečila nagrabiti dovolj listja in stelje. Tako prezebava uboga živina v nenastlanih hlevih in kaj čuda, da so že mnogim posest-

nikom zmrznile svinje in prasci. Hud mraz (— 32 stopinj) je uničil že itak ubogemu ljudstvu skoraj ves krompir, zelje in repo. S strahom gleda v bodočnost. — Tudi bela žena smrt je imela zadnji teden bogato žetev. Skoraj vsak dan so turobno peči križevski zvonovi. Umrla je med mnogimi drugimi tudi posestnica Neža Čonč v Nimnem. Bila je skrbna mati in vneta tretjerednica. Veliko je trpela. Bolehala je nad 20 let. A vdano je nosila svoj težki križ in bila tako svojim otrokom živ zgled prave krščanske potrpežljivosti. Možu, dolgoletnemu naročniku »Gospodarja«, naše sožalje! — Na pustno nedeljo se je poročila Ivanka Gaberšek, delavna članica našega orliškega krožka, z mladim, vzornim fantom M. Anderličem, posestnikom v Platu. V spomin so Ivanki poklonile sestre Orlice lepó vzgojno knjigo »Otrok«. Ob slovesu je s solznimi očmi izjavila, da ji bodo dnevi in ure, ki jih je preživela med sestrami Orlicami, v neizbrisnem spominu. Bilo srečno!

Pristava pri Sv. Emi. Dne 11. svečana je umrl obče spoštovan in ugleden mož Tomaž Hrček, posestnik iz Pristave. Po kratkem, komaj osemdnevem prehlajenju ga je nenadoma pokosila bridka smrt. Star je bil 58 let. Pred dobrim letom mu je umrla žena. Ni je mogel pozabiti, tiho je žaloval za njo, dokler ji ni sledil. Zapušča štiri žalujoče otroke, od katerih je ena preskrbljena, a najmlajši pa še študira. Izgubili smo z njim najboljšega in najskrbnejšega očeta, zavednega, krščansko mislečega moža in požrtvovalnega sosedo. Naj v miru počiva!

Jurkloster. Zima je bila, kakor drugod, precej huda. Trije dnevi so bili najbolj mrzli: v soboto po Kraljevem, mraza — 24 C, v nedeljo po Svečnici — 30 C in pa kvaterni petek — 28 C. Vmes pa tudi ni bilo ravno toplo, dokler ni sv. Matija prav krepko nastopil s svojo letos vodeno sekiro. Pa žal, da mu je zmrznila že čez 4 dni. Snega smo imeli malo manj kot 1 m, v hribih pa čez meter. Kljub hudi zimi so pa ljudje zdravi in dobre volje. Obhajale sta se v najhujšem mrazu dve gostiji, ena na Zgor. Volušu pri Horjaku, odkoder se je domači vrli sin Jaka priženil k Grilu v Št. Rupert, na Sp. Volušu pa pri Jančiču, odkoder se je domača hči Justika pritožila na Zgornji Voluš k Foršnarju. Obe gostiji sta minili brez nesreče, razen da so pri Jančiču pipe pri sodih zamrzile. So pa čepe odbili in vseeno pili. Kako so pa gostovali v Pačerenji, mi pa ni znano.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Pretekli teden smo imeli dva nepričakovana smrtna slučaja. V torek ponoči je zatisnil oči posestnik A. Sedlak. Bolehal je sicer že več časa, toda na smrt ni

mislim nikdo. V pondeljek pa ga je nenadoma vrglo. Drugo jutro je padel v nezavest in iste dne ponoči je umrl. V četrtek je v Vinskem vrhu zmrznil viničar Franc Domanjko.

Sv. Jernej pri Ločah. Akoravno se oglašimo Jernejčani le vsake svete čase enkrat, vendar nismo še popolnoma zaspali. Imamo večerno kmetijsko šolo, katero 20 fantov pridno obiskuje. Na šoli uči gospod šolski upravitelj Fran Friedel. Vidite gibljemo se pa le, Jernejčani!

Sv. Florijan pod Bočem. Pri nas je zatisnila za vedno oči Neža Perkovič, roj. Belič. Njen pogreb je pričal, kako je bila priljubljena pri vseh. Spremljalo jo je na njeni zadnji poti toliko ljudi kot jih pri Florijanu že dolgo nismo videli. — Zimo smo imeli kakor povsod hudo, ljudem je zmrznilo mnogo krompirja in druge hrane za živino. — Poroko smo imeli samo le eno. — Za župana tukajšnje občine je imenovan vzgleden in dober gospodar gospod Jožef Ducman.

Cirkovce. Na gostiji Vuk-Peršuh so kuharice darovale lepi znesek 300 Din za »afrikanke misijone« pod imenom N. F. Svota se je odpotila svojemu namenu.

Vabilo

na

REDNI OBČNI ZBOR Ljudske posojilnice v Celju

R. Z. Z. N. Z.,

ki se vrši dne 22. marca 1929, ob 5. uri popoldne v posojilniški posvetovalnici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1928.
4. Razdelitev čistega dobička za l. 1928.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši po § 32 Z. p. eno uro kasneje drug občni zbor, ki sklepa brez ozira na število navzočih združnikov. 254

Načelstvo.

svojim spremljevalcem po ozkih ulicah alençon-skih v mestno hišo, kjer je bil gost gospoda prefekta.

V svojem stanovanju in rešen vse obvladujočega vpliva prokuratorjeve osebnosti se je častivredni gospod Vimars kmalu razvil v vsej svoji prirojeni ljubeznivosti in se nevzdržno vdal svojim željam, da si pridobi naklonjenost in če mogoče tudi prijateljstvo svojega odličnega gosta, osebnega zaupnika gospoda notranjega ministra.

Sedla sta drug drugemu nasproti in gospod prefekt je gostobesedno pripovedoval o zaslugah in vrlinah svojega šefa. Nikdar, tako je pravil, še ni bil kak uradnik bolj na svojem mestu ko gospod St. Tropèze. In kako izobražen da je in kako vpliven! Alençon še ni videl takega moža. Zato pa ga tudi vse spoštuje, uradništvo, meščanstvo, sosedni podeželski grofi in baroni, in pravi strah je vseh dolgooprstnežev in groza roparske tolpe, ki vznemirja alençonški okraj.

Mož v sivi suknji je z molčečo pozornostjo poslušal dolgovezne slavospeve prefektove. Tu pa tam ga je ustavil in ga poprašal po domačih razmerah gospoda St. Tropèze. Ali je oženjen —? Bogat —? Ali živi razsipno?

Na vsa taka vprašanja je gospod Vimars le

prerad odgovarjal. Ne, je pravil, gospod prokurator da ni oženjen. Govori se pa, da je bogat, vsaj njegovo stanovanje da je naravnost razkošno, čisto sam živi, le par zvestih služabnikov ima. Odkod dobiva denar, tega da nihče prav ne ve, kajti gospod St. Tropèze je zelo ponosen, visok, rezerviran človek, ki z nikomur ne bi hotel govoriti o svojih domačih razmerah.

In nato se je vrnil gospod prefekt z le njemu lastno zgovornostjo nazaj k svojemu priljubljenemu predmetu, k zločinoma pretečene noči, in na široko razpravljal o vsaki podrobnosti. In čudno — tajni detektiv, ki ga je poslal notranji minister sem iz daljnega Pariza nalašč zato, da izsledi zloglasno tolpo roparjev in protidržavnih rovarjev alençon-skih, ta mož torej se je vse bolj zanimal za umorjenega služabnika gospé Plélan in za tistih par knjig, ukradenih v nadškofovi knjižnici, nego za drzni napad na poštno kočijo.

»Poznali ste nesrečnega Maxenca, kajne, gospod prefekt?« je vprašal.

»Seveda sem ga! Saj sem bil pogosto v gostéh pri gospé Plélan.«

»Kak človek pa je bil, tisti Maxence?«

»Če stopite na policijski komisarijat,« je odgovoril prefekt s krutim nasmehom. »vam bodo

PASIJONSKI MOLITVENIK,

primeren za posten čas, vezan 20 Din.

Naročite pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Mala oznanila

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO.

Konjske opreme

od navadne do najfinejše, denže ponjave za konje in vozove, v vsaki velikosti nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 194

Prodajalce posnemalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25. 115

Ia gonilne jermene

za mline, žage in tovarne v vsaki širini dobavlja in ima v zalogi po najnižji dnevni ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 192

Kuhano maslo kupujem vedno po najboljši ceni. Priporočam pa v nakup: zaamčeno kaljivo deteljno seme in druga semena, kot tudi specerijsko blago in železnino: Josip Jagodič, Celje, Glavni trg 15. 212

Lončarski pomočnik pri šajbi se sprejme pri g. Franc Reišp, Fram št. 142. Nastop takoj. 226

Deklico siroto brez staršev, staro 12 let, zdravo in pošteno, se pozneje v trgovini uči, vzajem takoj. Naslov v upravi lista. 213

Kravar, pošten in trezen, se sprejme takoj. Naslov v upravi lista. 217

Apneni dušik Nitrofaskal
Tomaževa žlindra Kalijeva sol
Min. Superfosfat Rožena moka
Razklejana kostna moka Čilski soliter
se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki Lovro Petovar, Ivanjkovci. 245

Opozorilo! Ako potrebujete močne in cenene čevlje, naročite jih pravočasno za Veliko noč pri čevljarju Francu Kokolu, trgovina usnja, čevljev in čevljarških potrebščin v Laškm. 242

Za rejo slabotne in shujšane živine ter okrepljenje breje in posebno mlade živine je potrebno in edino uspešno **TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO**, ki se dobi pri: **M. Težak-u, Zagreb, Gunduličeva ulica 13.** 55

Ljudska hranilnica v Rečici v Savinjski dolini bo imela svoj (30.) redni občni zbor dne 2. marca 1929, ob pol štirih popoldne v prostorih g. Antona Fürst. Dnevni red: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 5. Volitev načelnstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti. — Odbor.

Vabilo na XIX. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Hočah, ki se vrši dne 17. marca 1929 ob pol 9. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelnstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. K obilni udeležbi vabi: načelnstvo. 235

Lisičje, kunine

dihurjeve, veveričje in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah Ratej I., trgovec, Slov. Bistrica. 1465

Čebelnjak z 16 panji na prodaj, 10 panjev je prezimljenih. Zupančič, Rošpah štev. 18. p. Pesnica. 237

Dvokolo zastanj dobi, kateri se odvadi tobaka. Samo v trgovini dvokoles Milko Škerlec, Sv. Tomaž-Ormož. Zahtevajte prospekte. 234

Bukevco (bukov žir) neluščen, suh, ter vinski kamen kupuje F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Zaloga vsakovrstnih semen. 247

Dobro ohranjen čevljarški cilindar-stroj prodaja poceni Sidar, Pobrežka 9, Maribor. 233

Imam več sadjevca na prodaj. Naslov v upravi lista. 249

Vajenec za krojaško obrt se takoj sprejme. L. Drozg, Krčevina, Maribor, Praprotnikova ulica 189, I. 236

Močen kovaški učenec se sprejme: Bresternica 39, p. Maribor. 232

Sprejme se en učenec: Anton Lah, umetni mlin, Zgornja Polskava. 241

Šofer išče službo k osebnem ali tovornem avtomobilu. Fr. Januš, Sv. Lenart Sl. g. 250

Iščem majerja 3—4 delovne moči. Nastop takoj. Ponudbe na upravo lista. 252

Viničarja z najmanj 4 delavci sprejme v službo takoj Marija Dominkuš, Zgornja Polskava pri Pragerskem. 243

Sprejme se pošten hlapec k goveji živini in gospodarsko dekle. Istotam se sprejme zanesljivo dekle za vsa gospodarska opravila. Naslov v upravi lista. 239

Dekle pošteno, ki razume gospodarstvo, si želi službe kot gospodinja v župnišče, takoj ali pozneje. Naslov v upravi lista. 251

Proda se enonadstropna hiša v Podčetrtku 36, 3 sobe, klet, drvarnica, vrt v trgu. 244

Prodajam stroj za čiščenje zrna. Anton Šlamberger, Klopce, Slov. Bistrica. 236

Arondirano posestvo pri Hočah, pripravno za vsakega obrtnika, se prodaja. Naslov v upravi lista. 255

Posestvo se prodaja ali da v najem, 8 johov, Dragučova 10, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 231

Zdrav ali bolan

vedno treba dobro mlo. Slaba mila so naredila že mnogo škod. Kot res dobrim milop zdravja in lepote i v najvišjih krogih se daje prednost Fellerjevim Elsamilom, in to: lilijsko, rumenjakovo, glicerinsko, boraksovo, kat. ranovo ter mlo za britje. Ta vsebujejo dobro delujoče sestavine. Za polkus 5 kom. Elsamila po izbiri se pošilja za vnaprej poslanih 52 Din franko lekarnar Feller, Stubica Donje, Eleatrg 341, Hrvatska. Za pranje glave: Elsamil. Shampoo 3 Din 30.

pokazali njegove uboge zemeljske ostanke! Najznačilnejši na njem so bili vsekakor njegovi rdeči lasje, — nenavaden pojav tukaj pri nas v Normandiji.

Tako sta se pogovarjala in h koncu je dosegel toplomer prefektove ljubeznivosti svoj višek, — gospod Vimars je dal tajnemu zaupniku notranjega ministra sebe in vse svoje moči brezpo- gojno na razpolago.

»Ali vam morem s čim ustreči, gospod Fernand? Ali vam smem pomagati?« je popraševal mehko in uslužno.

»Hvala lepa! Za trenutek nimam nobenega posla,« je odgovoril Fernand. »Poslal pa bom po vas, če bom potreboval pomoč policije. Medtem pa —. Pač —! Vidim, da se poleg svojega policijskega poklica bavite tudi z leposlovjem! Zelo bi vam bil hvaležen, če bi mi hoteli posoditi kako knjigo. Si bom vsaj dolčas preganjal.«

»Knjigo —? Prav rad!« je dejal gospod Vimars zelo začuden. »Toda kako pa veste, da imam knjižnico —?«

»Da imate knjižnico —?« se je suho nasmehnil gospod Fernand. »Vem ne, pa mislim sem si, da jo morebiti imate in da ste ljubitelj knjig, ker vam tamle iz suknjinega žepa gleda neka knjiga,

ki ji je videti, da jo mnogo berete. Vsa oguljena je.«

»Ah —! Opažam, da ste mnogo bistrumnejši, nego vam je videti, gospod Fernand! Vese- lilo me bo, če vam bom mogel ustreči. Veste,« je pravil zgovorno, »lepo knjižnico imam in dobro sem založen s knjigami. Ali imate morebiti kako posebno knjigo v mislih? Upam, da jo bom imel.«

»Hvaležen vam bom. Spomnil sem se prav- kar, da še nisem bral de Staëline knjige Corinne. Če jo morebiti imate v svoji knjižnici —.«

»Seveda jo imam, gospod! Prav rad vam jo posodim. Trenutek prosim počakajte!«

Stopil je v sosedno sobo in se po kratkem iskanju vrnil z zaželjeno knjigo.

»Redka knjiga je,« se je uslužno smehljaj. »Škoda! Pa zdi se, da madame de Staël ni v mi- losti pri Njegovem Veličanstvu. Kar bo najbrž vzrok, da nobeden knjižničar noče več založiti njenih del.«

Še sta izmenjala par vljudnih besed in nato se je gospod Vimars z globokim poklonom poslo- vil od tajnega detektiva.

Črez par minut pa se je tudi ta izmuznil iz sobe. Tiho kakor strah se je plazil po hodniku, niti koraka ni bilo čuti na kamenitem tlaku.

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še lo zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Še danes na veletrgovino

R. STERMECKI, CELJE, štev. 24, Slov.,

po vzorce od sukna, kamgarna in ševjoča za moške obleke, modernih kasha, koverkot in volne za damske plašče, svile, etamina, delena, popelina in cefira za damske obleke, platna, šifona in razne druge manufakture, kateri se pošljejo vsakemu poštine prosto na ogled. Ilustrovani cenik z več tisoč slikami se pošlje na zahtevo vsakemu zastoj. 159

Specialiteta :

**krsna
oprema**

L. Puton, Celje

Ustanovljeno leta 1898

Dospela velika množina

in svilenih rut po konkurenčnih cenah. — Za obisk se priporoča

V. Drco, Sv. Trojica v Sl. g.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah. 121

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA,
bandažist, **MARIBOR, Slovenska ulica 7.**

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

5.

Zakopan v svoj obilni, mehki naslonjač je sedel gospod cesarski prokurator poleg tople peči. Glasopis mu je zdrknil na tla in oči je imel zaprte. Dremal je svoje običajne pol urice, gospod policijski komisar Lefèvre pa je moral zunaj v predsobi čakati in si hladiti prevročne pete.

Gospod prokurator se ni v nobeni reči prenaplil in je načeloma pustil čakati svoje podložne uradnike, uvažujoč dobro preizkušeno dejstvo, da takim ljudem dolgo čakanje in utrujene noge kmalu ohladijo prenapeto vnetost in preveliko drznost.

In tako je bilo, da je šele po polurnem osvežujočem dremanju pozvonil slugi in mu naročil, naj pripelje gospoda Lefèvre. In gospod Lefèvre, vročekrvn, glasen in kričav človek rdečega, polnega lica in debelega vratu, je vstopil res izdatno pomirjen in spokojen.

Dali so mu pred par dnevi brati pismo noranega ministra in sinoči je za hip videl suhatega, v sivo oblečenega tajnega zaupnika, kako je z neslišnimi koraki smuknil mimo njega po ozki ulici. In tistikrat je dobri gospod policijski komisar zagrešil protidržavno, nepokorno lejanje. Zaklel je namreč nad nerodnostjo no-

Največja senzacija

je naš
novo uvedeni ameriški

kreditni sistem

8-12 mesecev kredita državnim in občinskim nameščencem kakor tudi solventnim kupovalcem drugih poklicev, ako se izkažejo z odgovarjajočo izkaznico. 240

Blago se izroči takoj.

Samo 10% predplačila!

Na ta način je omogočeno tudi manj imovitim, da si nabavi prvo vrstno radio-napravo. Dosežena je torej najvišja mera v pogledu naše individualne prodajne organizacije, pridobivanja kupovalcev, kreditnega sistema, tehničnega nasveta, tehnike cene, tako da lahko z mirno vestjo trdimo, da smo v radio-prodaji zavzeli vodeče mesto. 240

Zato kupujte samo v
radio-specialni trgovini

RADIO, Starkel, Trg Svobode 6

Največja izbira!

Oglašujte v „Slov. Gospodarju“!

Vabilo
na

REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice na Vidmu, r. z. z n. z., ki se vrši na praznik dne 25. marca 1929 ob treh popoldne v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za 1928.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni nasveti.

Ako bi ne bilo ob 3. uri popoldne dovolj članov navzočih, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

246

Načelstvo.

Kovčki za potovanje, torbice iz usnja, listnice, denarnice, gamaše, nahrbtniki v veliki izbiri in po najnižji ceni pri Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 193

Iščem vtičarja, pridnega, treznega, poštenega. Tri ali štiri delovne moči. Nastop možen takoj. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. 189

tranjega ministra, ki pošilja nesposobne ljudi iz Pariza, da se vtikajo v posle, katere lahko drugi ljudje sami rešijo.

Gospod prokurator se je najbrž strinjal z nazori svojega komisarja, kajti bil je z njim zelo prijazen.

»No —?« je začel, brž ko je komisar sedel. »S čim prihajate, moj dobri gospod Lefèvre?«

»Tako, gospod prokurator!« je zagodrnjal Lefèvre. »Najprvo pa — ali mi hočete povedati, kaj naj počnem s tistim tajnim zaupnikom, ki je prišel k nam mislim samo zato, da vtakne svoj nos ravno v moje zadeve?«

»Kaj naj počnete z njim?« se je prijazno nasmešnil prokurator. »Pakazal sem vam pismo notranjega ministra. V njem je pisano, da moramo vse policijske zadeve izročiti temu gospodu, mu v vseh zadevah pomagati in ga podpisati —«

»Ne zamerite,« je povedal Lefèvre jezno, »ampak tisti tajni zaupnik bi naj rajši doma ostal in pariška tla brusil s svojimi petami, pa bi prav toliko dobrega storil kakor tu v Alençonu!«

»Mislite?« je dejal prokurator in se raztreseno zatopil v ogledovanje svojih lepih nohtov,

Na Kalvarijo!

23 izbranih križevih potov. Zelo primerno za posni čas. Knjiga stane 25 Din in se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

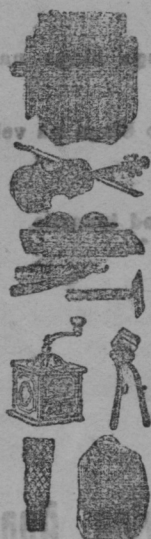
Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Vsakdo najde nekaj!

Koliko bi muke, časa in jeze prihranili, kadar bi znali, kako malo denarja je potrebno, da si nabavite dosti tega, kar Vam vsaki dan nešteto-krat donaja koristi in veselje. Vsaki dan nastanejo

Novi čudežni izumi

vsakovrstnih predmetov za dnevno uporabo. Treba, da samo enkrat prelistate veliki ilustrirani stajni cenik svetovne otprerne trdke

H. Suttner, Ljubljana
št. 992

Čudili se bode, koliko je stvari, katere potrebujete tudi Vi, pa jih še ne poznate. Povrh tega Vam nudi ta cenik velikansko izbiro oblačilnih, bišnih ter oaletnih predmetov, kakor tudi potrebščin za vsako priliko.

Cenik dobite brezplačno

ako še danes pošljete Vaš točni naslov na trdiko H. Suttner.

Originalni francoski
Eclair Vermorel
je najboljša
brizgalna
na svetu.

Generalno zastopstvo:
Barzel d. d., Subofica

Zahtevajte cenik!
Dobl se povsod!

V Ivanjkovcih se dobi pri
Lovro Petovar
Ivanjkovci. 178

Inventurna prodaja

Samo do 20. marca t. l.

belo platno	7.—	8.—	10.—	12.—
platno za rjuho	20.—	22.—	24.—	30.—
parhent za obleke	6.—	7.—	10.—	15.—
volna za obleke	20.—	23.—	40.—	50.—
razna svila za obleke	10.—	18.—	28.—	32.—

ter vso manufakturno blago kupite po čudovito nizkih cenah 215

samo do 20. marca t. l.

I. TRPIN, Maribor
17 Glavni trg 17

Sadna drevesa

cepljena, brez krone, visoka 140 do 200 cm: kanada, Lon. pepinek, bobovec in mošancer. Cena: Ia klase 20 komadov 110 Din, 100 komadov 500 Din. Breskve: Amsden, Halijska, Boesi in Wilermoz. Oblika polsteblo in grmič, razpošilja po povzetju J. Gradišnik, drevosničar, Dobrna pri Celju. 160

Čitajte „Sloo. Gospodarja“!

Denar naložite

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

Kot zabranilno sredstvo je Thürpil pri driski telet in svinj od občudovanja vrednega uspeha. Dobrota Thürpila je neuporečna. Ne manjka pri nas v nobeni hiši.

O. H. Landwirt in O.

Thürpil se dobi pri živinozdravnikih in lekarnarjih. Zahtevajte pristen Thürpil in odklonite nadomestilo.

Edini izdelovatelj: CL. LAGEMAN CHEM. FABRIK, AACHEN.
Zaloga: „LYKOS“ Mr. K. Veuk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

KUPIM KOSTI

Ščetine, staro železo in vse deželne pridelke. Najceneje kupite: manufakturno, špecerijsko blago, vsakovrstno železnino, pluge, »Alfec« itd. pri tvrdki

KAROL SIMA, POLJČANE.

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

2

Na drobno in na debelo.

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR
Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša trdka za nakup galanterije, pletenine, kraškega blaga ter igrač na drobno in debelo. 172

Velika prodaja tirolskih plemenskih bikov

Meseca februarja, marca in aprila bodo v različnih plemenskih okrajih na Tirolskem velike razstave plemenskih bikov. To bo najboljša priložnost za nakup izvrstno vzrašenih, planinskih, s plemenskim izkazom opremljenih bikov. Biki bodo stari okoli poldrugo leto.

Kot pleme pridejo v poštev: sivo-rjava Oberinntaler planinska živina, čista Oberinntaler siva živina, Tiroler Pinzgauer živina, Unterinntaler šekasta živina (Berner Typ), Zillertaler in Tuxer živina.

Vsa pojasnila glede razstave bikov in razporeda da radevoljno in brezplačno: Viehverkaufsvermittlung des Landeskulturrates für Tirol in Innsbruck, Wilhelm Greilstrasse Nr. 9.

Posredovalnica za prodajo živine tirolskega deželnega kulturnega sveta naznani na željo tudi zaupne može za nakup bikov in je rada pripravljena, kupovalcem bikov pomagati pri nakupu, nalaganju, preskrbi krme in oskrbi tudi spremljevalce.

Od predsedstva tirolskega kulturnega sveta 197

Predsednik: ekon. svet. Franc Reitmair s. r.

Jaz imam veliko izbiro.

Jaz iščem od modnega blaga najnovjše in najlepše.

Jaz kupujem samo dobro blago na veliko, zato je poceni.

Jaz kupujem naravnost od tovarne.

Jaz imam stalne cene.

Jaz rabim denar.

Jaz prodajam poceni!

Franc Kolerič, trgovina, Apače.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetijska zadruga prosta rentnega davka.